DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
December 30, 1995

THE LITHUANIAN WORLD–WIDE DAILY

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXVI Kaina 75 c. ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, GRUODIS – DECEMBER 30, 1995 Nr. 252

Konservatoriai: Bankų uždarymas – LDDP politinė klaida

Vilnius, gruodžio 29 d.–„Akivaizdu, kad bankų nemokumą iššaukė vykdomoji valdžia, kuri turėtų užtikrinti, o prireikus ir padėti palaikyti bent jau einamuosius bankų atsiskaitymus", spaudos konferencijoje gruodžio 29 d. teigė Gediminas Vagnorius, Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas. Spaudos konferencijoje jis dalyvavo drauge su partijos vadovu Vytautu Landsbergiu.

Vagnorius sakė, kad sprendimas pristabdyti bankų veiklą buvo priimtas ne gruodžio 19 d., bet apie gruodžio 14-15 dieną, todėl Generalinei prokuratūrai belieka išsiaiškinti „kas yra tas aukštas pareigūnas, kuris iš anksto išplatino tą informaciją ir sukėlė sumaištį šiuose bankuose".

Anot Vagnoriaus, pristabdant Lietuvos Akcinio Inovacinio Banko veiklą vėl buvo padaryta klaida – nesustabdytos išlaidos, tačiau neleista įplaukti pinigams.

Dar keistesniu G. Vagnorius pavadino gruodžio 21 d. priimtą sprendimą, kai neleistinai buvo sustabdytas visiškai mokus Litimpeks bankas. Pasak jo, lyginant su kitais bankais pagal mokumo ir likvidumo rodiklius, jis atrodė daug geriau, todėl Litimpeks banką savo asmeniniu ar kieno kito nurodymu sutriuškino vidaus reikalų ministro atlikti veiksmai. „Visiškai keista, kai prie kreditų sistemos paralyžavimo prisideda vidaus reikalų ministras", stebėjosi G. Vagnorius.

Jis pasidžiaugė, kad gruodžio 28 d. pavyko įtikinti vyriausybės bei Lietuvos Banko vadovus ir finansų ministrą, kad penktadienį Seime būtų svarstomas nutarimas dėl dalinio reorganizuojamų bankų veiklos atstatymo. Seimo narys taip pat pažymėjo, kad iš esmės visi minėti asmenys pritarė Tėvynės Sąjungos pasiūlytam planui, kaip atgaivinti šiuos bankus bei užtikrinti visų bankų likvidumą.

Gediminas Vagnorius sakė, kad tiek gyventojų, tiek įmonių indėlius bankuose galima išsaugoti, jei skubiai bus paruošta programa dėl minėtų bankų veiklos atnaujinimo. Tuo pat metu jis pastebėjo, kad jei programa bus ruošiama ilgai ir priimta pavėluotai, bankus atgaivinti bus nebeįmanoma, o indėlius grąžinti daug sunkiau.

Vytautas Landsbergis vylėsi, kad LDDP nepakeis ketvirtadienio susitarimo ir penktadienį Seime bus sukurta nepriklausoma tyrimo grupė, kuriai vadovaus „nesuinteresuotos grupės" atstovas. Jo nuomone, jei kuriama nepriklausoma komisija nebus pavaldi R. Jurkaus komisijai, kuri yra „dar viena priedangos įstaiga pagrindinėje korupcijos priedangos įstaigoje, kokia yra Seimo dauguma", ji galėtų ištirti, kas pasipelnė iš bankų žlugimo, kokie yra tarptautiniai interesai, nes ne viskas vyksta „izoliuotoje Lietuvos salelėje".

Landsbergis stebėjosi, kad, tariantis ketvirtadienį, Adolfas Šleževičius nepalankiai sutiko pasiūlymą atšaukti bankus žlugdantį moratoriumą visų pirma dėl to, kad tada būtų matoma, jog LDDP padarė politinę klaidą. „Reiškia LDDP prestižas yra aukščiau visko: aukščiau tarptautinės žalos Lietuvos prestižui, didžiulės žalos Lietuvos ūkiui", kalbėjo profesorius. Jis padarė išvadą, kad arba toliau vykdomas išankstinis, strateginis dviejų bankų sunaikinimo planas, arba premjeras nelaiko vairo savo rankose.

„Ką, pavyzdžiui, reiškia Romasio Vaitekūno veiksmai sulaikant Litimpeks banko valdytoją, praėjus porai valandų po to, kai pasitarime pas Kazimierą Ratkevičių jam buvo pasakyta, kad jo bankas tvarkoje", klausė Landsbergis. Jis taip pat priminė, kad per neseniai vykusį priėmimą Atviros Lietuvos fondo mecenato George Soroš garbei, K. Ratkevičius viešai pasakė, jog Litimpeks bankas „yra tvarkoj, o Akcinis Inovacinis Bankas turi greitai susitvarkyti, ir tada leisime jiems susijungti", nors tuo pat metu jau mažiausiai pusmetį rengiamas planas „kaip smogti šitą smūgį".

Vytautas Landsbergis atkreipė dėmesį, kad Litimpeks banko naikinimas sutapo su „Lietuvos ryte" paskelbtomis žiniomis apie vidaus reikalų ministro ryšius su Kauno mafija, vadinama „daktarais". Jis taip pat sakė, kad šita milžiniška afera kažin ar galėjo įvykti, jeigu nebūtų sutapimų: iš vienos pusės LDDP nomenklatūrininkų interesų, iš kitos – konkurencinės kovos tarp Rusijos ir kitokio užsienio kapitalo dėl dominavimo Lietuvoje.

Pasak V. Landsbergio, LDDP interesas yra sunaikinti daugiau mažiau nepriklausomus komercinius bankus ir perkelti kapitalą į LDDP, o galbūt ir KGB kontroliuojamus bankus, kurie sustabdytų nepriklausomą laisvos rinkos, kapitalistinių santykių vystymąsi, imtų kontroliuoti visą privatų sektorių, net ir tada, kai pati LDDP jau nebus valdžioje. „Pasakyti, kad LDDP nomenklatūrininkai yra ta barakūda, kuri drasko Lietuvos ūkį, yra dar per mažai", pareiškė Landsbergis.

Kalbėdamas apie Rusijos įtaką, Vytautas Landsbergis pateikė savo prielaidą, pagal kurią dviejų pakankamai nepriklausomų bankų jungimasis, turint galimybių gauti kapitalo injekcijas iš Vakarų ir įveikti savo sunkumus, buvo sustabdytas, kad Lietuvos komerciniai bankai neturėtų galimybių remtis ir kitu, ne rusišku kapitalu, kartu smogiant smūgį Lietuvos prestižui. Jis mano, kad panašios „povandeninės ryklių kovos" bei tarptautinių interesų būta ir verčiant iš Lietuvos banko vadovų Romualdą Visokavičių 1993 m. rudenį. „Vaikiška būtų galvoti, kad Lietuvoje nėra tokių veikėjų, kurie pataria kaip pasitvarkyti reikaliukus, žinodami kas iš to išeis žymiai platesniu mastu", kalbėjo Landsbergis.

Konservatorių vadas pastebėjo, kad Kazimieras Ratkevičius yra pripažinęs, jog Litimpeks banko ir Lietuvos Akcinio Inovacinio Banko valdytojai sulaikyti ne dėl blogų paskolų. Todėl, jo nuomone, kaip tik nepriklausoma komisija galėtų Ratkevičiaus paklausti, kodėl tie žmonės sulaikyti.

Landsbergis nuogąstavo, kad nagrinėjant bankų krizę, dažnai kalbama vien apie ledkalnio viršūnę – t.y., indėlininkų patiriamus nuostolius, ir uždengiami svarbesni dalykai: jei stabdoma gamyba, nutrūksta investicijos ir išvežamas kapitalas. Tai smogiamas smūgis kiekvienam žmogui, visai valstybei, gamybai, ūkiui.

Paprašytas susieti bankų krizę Lietuvoje su galimais vidaus politikos pokyčiais, Vytautas Landsbergis sakė, kad šie įvykiai neturėtų didinti LDDP galimybių įsitvirtinti dar vienai kadencijai, tačiau tai gali padėti sukurti panašią į Latvijos būklę, kai laikinos indėlininkų gynėjų rinkiminės partijos ar kiti tariami radikalai iščiulpia balsus iš pagrindinių partijų šalininkų ir sukuria nestabilią „balos terpę parlamente". Profesorius Landsbergis sakė, kad šios jėgos visą dėmesį nukreipia tik į bankininkus ir visiškai nekalba apie valdžios atsakomybę. „Reikia matyti ne tik K. Ratkevičių, ne tik Lietuvos Banką, bet ir tai, kas veikia per Lietuvos Banką, būtent, vyriausybę ir prezidentą, kurie pastatė K. Ratkevičių", sakė Landsbergis.

Vilnius nuo Tauro kalno. Nuotr. Vytauto Jonyčio

Pagal Senojo Testamento Skaičių knygos laiminimą (Sk 6:24-26) linkime „Draugo" skaitytojams:
Viešpats telaimina ir tesaugoja jus!
Viešpats teleidžia, kad šviestų jums jo veidas ir tebūna jis jums maloningas!
Viešpats tepažvelgia į jus maloniai ir tesuteikia ramybę!

Latvijoje įkurtos dvi naujos vyskupijos

Roma, gruodžio 27 d. (OR) – Popiežius Jonas Paulius II gruodžio 7 d. Latvijoje įkūrė dvi naujas vyskupijas: Rėzeknės-Aglonos ir Jelgavos. Į pirmąją įjungiama teritorija iš Rygos arkivyskupijos, tad ji priklausys Rygos metropolijai. Į antrąją įjungiama teritorija iš Liepojos vyskupijos, kuri taip pat priklauso Rygos metropolijai, tad ir naujoji jai priklausys.

Rėzeknės-Aglonos vyskupu paskirtas Janis Bulis, 45 m., kuris ligšiol buvo Liepojos vyskupas. Jelgavos vyskupu paskirtas kun. Antons Justs, kuris priklausė Arlington vyskupijai, JAV, ir buvo Rygos didžiosios seminarijos rektorius. Liepojos vyskupu paskirtas prel. Arvaldis Andrejs Brumanis iš tos pačios vyskupijos. Jis buvo Rygos didžiosios seminarijos profesorius.

Būsimasis vyskupas Antons Justs, 64 m., gimė Latvijoje ir 1949 m. persikėlė į JAV. 1960 m. jis buvo įšventintas kunigu Rygos vyskupijai. 1968 m. jis buvo įteisintas būti kunigu Richmond, Virginia, arkivyskupijoje, o 1974 m. – naujoje Arlington vyskupijoje. Jis taip pat dėstė teologiją Mount St. Mary's seminarijoje, Emmitsburg. 1992 m. pradėjo dėstyti Rygos didžiojoje seminarijoje. Jos rektorium tapo 1994 metais.

Būsimasis vyskupas A. A. Brumanis, 69 m., buvo įšventintas Liepojos vyskupijai 1954 metais, teologines studijas baigęs seminarijoje Namur, Belgijoje. Dirbo parapijoje Namur mieste ir nuo 1968 iki 1992 Vatikano Radijuje. Nuo to laiko kasmet po vieną semestrą dėstė Rygos seminarijoje.

Valstybinės lėšos išgelbės energetiką nuo krizės

Vilnius, gruodžio 21 d. (AGEP) – Sustabdžius Lietuvos Akcinio Inovacinio Banko veiklą, energetikai pateko į sunkią padėtį, nes bankas aptarnavo 47% šalies energetikos įmonių, sako Seimo Ekonomikos komiteto pirmininkas Vytautas Zimnickas.

Gruodžio 21 d. spaudos konferencijoje jis pranašavo, kad sutrikę atsiskaitymai neigiamai atsilieps visai pramonei, kuriai ir taip trūksta apyvartinių lėšų. Jis išreiškė viltį, kad artimiausiu metu „bus rasti sprendimai", ir jau kitų metų pradžioje Lietuvos Akcinis Inovacinis Bankas pradės vykdyti kai kurias bankines operacijas.

Vytautas Zimnickas informavo, kad po Naujųjų Metų į Lietuvą atvyks ir Pasaulio Banko ekspertai, kurie mėgins išsiaiškinti susidariusią padėtį Lietuvos bankininkystėje. Jis taip pat užtikrino, kad pensijos ir kitos išmokos asmenims bus išmokėtos.

Ekonomikos komiteto pirmininkas taip pat sakė, kad jau rasta išeitis dėl apmokėjimo už branduolinį kurą Ignalinos Atominei Elektrinei, kurios sąskaita taip pat yra šiame banke. Pasak jo, „geležinkelio sąstatas jau pakrautas" su elektrinei priklausančia kuro važta ir laukiama vyriausybės sprendimo, kuris turėtų būti padarytas ketvirtadienį, sakė V. Zimnickas.

Pasak jo, už kurą bus tiesiogiai apmokėta iš vyriausybės einamųjų lėšų, gautų už Vakarų valstybėms parduotus valstybės investicinius lakštus (t.y., bonus ar obligacijas).

Seimo narė nurodo lietuviškų mokyklų trūkumą rytinėje Lietuvoje

Vilnius, gruodžio 21 d. (Elta) – Seimo konservatorių frakcija surengė spaudos konferenciją, skirtą rytinės Lietuvos švietimo ir kitoms šio regiono problemoms. Pasak Seimo narės Romualdos Hofertienės, Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose gyvenantys lietuviai neturi konstitucinės galimybės mokyti vaikus gimtąja kalba.

Antra vertus, sakė ji, kitataučiams taip pat kliudoma integruotis į Lietuvos gyvenimą, nes negalintys gerai išmokti valstybinės kalbos, ateityje negalės siekti aukštojo mokslo, turės kitų problemų.

Romualda Hofertienė informavo, jog iš 74 Vilniaus rajono mokyklų tik 18 yra lietuviškos. Šalčininkų rajone šis santykis yra panašus – iš 54 mokyklų tik 15 yra lietuviškos. Seimo narės pateiktais Lietuvos statistikos departamento apklausos duomenimis, net 50% Rytų Lietuvoje gyvenančių lenkų pageidautų savo vaikus leisti į lietuviškas mokyklas, 40% – į lenkiškas mokyklas.

Lietuvoje bus statoma geoterminė jėgainė

Vilnius, gruodžio 27 d. (Elta) – Lietuvos vyriausybė pritarė Energetikos ministerijos pasiūlymui įsteigti uždarąją akcinę bendrovę (UAB) „Geoterma", kuri statytų parodomąją geoterminę jėgainę Klaipėdos rajone ir tiektų šiluminę energiją į Klaipėdos šilumos tinklus.

Iš 1996 m. valstybės biudžeto lėšų, numatytų jėgainei statyti, „Geotermos" įstatiniam kapitalui formuoti skirta 3 milijonai litų. Valstybei turės priklausyti ne mažiau kaip 51% šios uždarosios akcinės bendrovės akcijų, turinčių balsavimo teisę, o likusios akcijos turės priklausyti akcinei bendrovei „Lietuvos energija".

Lietuvos pajūryje maždaug 2-2.2 kilometro gylyje yra apie 15,800 kv. km šiluminės energijos telkinys, iš kurio galima tikėtis 100 milijardų tonų kuro. Moksliniai tyrimai ir numatomos energijos kainos leidžia tikėtis, kad nepaisant didelių kapitalinių išlaidų, geoterminė energija jau 2000 metais galės konkuruoti su kitomis energijos rūšimis.

Latvija turi naują vyriausybę

Ryga, gruodžio 22 d. (JM) – Latvijos Seimas gruodžio 21 d. patvirtino Andris Škėles sudarytą vyriausybę: 70 balsų buvo už, 24 prieš; šeši susilaikė. Naujajai vyriausybei vadovaus Andris Škėle, jaunas ir žymus verslininkas, nepriklausantis jokiai partijai. Vyriausybės narių sudėtyje yra atstovaujamos šešios iš devynių Latvijos Seime vietas turinčių partijų. Pažymėtina, kad vyriausybėje nėra atstovaujama nei Socialistų Partija, nei kontroversiška Joachim Siegerist vadovaujama partija „Liaudies sąjūdis už Latviją", kuri stipriai pasirodė praėjusiuose rinkimuose.

Šiek tiek į kairę nuo centro esanti „Šeimininkų demokratinė partija", laimėjusi pirmą vietą rinkimuose, ir šiek tiek į dešinę nuo centro esanti „Latvijos kelio" partija ir dešiniųjų „Tėvynės ir laisvės" blokas abi gavo ministro pirmininko pavaduotojų postus. Užsienio reikalų ministru lieka „Latvijos keliui" priklausantis Valdis Birkavs. Konservatorių Andrejs Karstinš yra naujasis gynybos ministras. Reformuotų (buvusių) komunistų Latvijos Vienybės partijos vadas Alberts Kauls paskirtas Žemės ūkio ministru, nors jam nebuvo leista kandidatuoti Seimo rinkimuose, nes jis Sovietų Sąjungos Komunistų Partijoje buvo Michail Gorbačevo patarėjas.

Naujosios vyriausybės programoje numatytas finansinis stabilumas, valstybinio biudžeto subalansavimas, sukūrimas žemės nuosavybės sistemos, kurioje galėtų dalyvauti ir užsienio asmenys bei firmos, tarifais bei subsidijomis apsaugotas žemės ūkis, užsienio investicijoms palankesnė aplinka, teisiamas procesas, stojant į Europos Sąjungą bei į NATO, ir tęsiamos pastangos išgauti Rusijos pripažinimą, kad 1944 m. Sovietų Sąjunga jėga okupavo Latviją. Nenumatyti jokie pakeitimai pilietybės įstatyme.

Priimdamas ministro pirmininko pareigas Andris Škėle žadėjo nutraukti veiklą verslo srityje, kad išvengtų interesų konflikto. Šios vyriausybės sudarymu buvo apeita ligšiol veikusi blokų sistema Latvijos Seime. Rugsėjo 30 – spalio 1 d. vykusiuose rinkimuose du blokai – dešiniuosius apimantis Tautininkų blokas ir kairiųjų pažiūrų partijas apimantis Tautinės Santarvės blokas – beveik lygiomis pasidalino 100 Latvijos Seimo vietų. Iki šiol nebuvo sudaryta vyriausybė, blokai vis nepriėmė vienas kito sudarytas vyriausybes.

Tuomet prezidentas Guntis Ulmanis ir Latvijos Seimo vadovai nutarė bandyti sukurti platesnę koaliciją. Atrodo, kad „Šeimininkų demokratinė partija", kuri rinkimuose surinko daugiausia balsų, bet kurios ištikimybe laisvai rinkai ir orientacija į Vakarus buvo abejojama, dabar yra apsupta partijų, kurios šimtaprocentiniai remia šiuos principus.

LDDP frakcija reikalauja pašalinti K. Ratkevičių

Vilnius, gruodžio 27 d. – Seimo pirmininkui Česlovui Juršėnui gruodžio 22 d. buvo įtektas pareiškimas, kuriame reikalaujama atleisti iš pareigų Lietuvos Banko valdybos pirmininką Kazimierą Ratkevičių. Kaip praneša „Lietuvos rytas", LDDP frakcijai priklausančių Seimo narių Vytauto Šumakario, Algirdo Sadkausko ir Benedikto Rupeikos iniciatyva surinkti 29 LDDP frakcijos narių parašai po šiuo reikalavimu. Manoma, kad tokį reikalavimą parenis ir kiti Seimo nariai.

Tame pačiame „Lietuvos ryto" numery pateikiami ir Lietuvos Akcinio Inovacinio Banko (LAIB) indėlininkų planai. Rašoma, jog gruodžio 23 d. įvykusiame LAIB indėlininkų susirinkime, kuriame dalyvavo apie 300 žmonių, priimtas kreipimasis į Lietuvos prezidentą Algirdą Brazauską, ministrą pirmininką Adolfą Šleževičių, Lietuvos Banko valdybos pirmininką Kazimierą Ratkevičių.

Kreipimesi reikalaujama paskelbti konkrečių indėlių grąžinimo datą, grąžinti visą jų sumą litais ir užsienio valiuta su palūkanomis, nedelsiant nacionalizuoti šį banką ir taip apginti piliečių konstitucines teises į savo turtą. Priešingu atveju indėlininkai ketina paskelbti moratoriumą visų rūšių mokesčiams, rengti masines protesto akcijas iki visuotino politinio streiko, kreiptis į tarptautines organizacijas.

„Lietuvos aide" šis klausimas aptariamas A. Liauškienės straipsnyje. Čia rašoma, jog krata buvo atlikta ir buvusio Lietuvos Banko vadovo, vieno iš Litimpeks banko steigėjų Rimanto Visokavičiaus bute (pažymima, kad sankcijoje nebuvo nurodytas kratos pagrindas).

Kratos metu namuose buvusi jo žmona tai vertina kaip „norą dar kartą pažeminti Visokavičių šeimą". Pasak jos, kratos metu jokių dokumentų, susijusių su minėtu banku nerado, nes „jų paprasčiausiai negalėjo būti".

KALENDORIUS

Gruodžio 30 d.: Sabinas, Dovydas, Augas, Anyta. 1860 m. gimė kalbininkas Jonas Jablonskis.

Gruodžio 31 d.: Šventosios Šeimos šventė. Silvestras, Melanija, Gedgantas, Naudutė. 1858 m. gimė Vincas Kudirka. 1920 m. įkurta Lietuvos Opera.

1996 m. sausio 1 d.: Naujieji Metai. Švč. M. Marija Dievo Gimdytoja: Eufrozina, Mečislovas, Girutis, Sniegė. 1714 m. gimė rašytojas Kristijonas Donelaitis.

Sausio 2 d.: Šv. Bazilijus Didysis (mirė 379 m.) ir šv. Grigalius Nazianzen (mirė 390 m.), vyskupai, Bažnyčios mokytojai; Mažvydas, Gailutė. 1547 m. Karaliaučiuje išleista pirmoji lietuviška knyga – Mažvydo Katekizmas. 1599 m. apkrikštyti Žemaičiai. 1851 m. gimė Ateitininkų steigėjas Pranas Dovydaitis.

Sausio 3 d.: Genovaitė, Danielius, Liesnelė, Vyda. 1944 m. Paryžiuje mirė poetas, diplomatas Jurgis Baltrušaitis. 1958 m. Šiaulių aps. Linkuvos par. mirė vysk. Kazimieras Paltarokas.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Karolina Kubilienė
7525 Sheridan Dr. 3E, Willowbrook, IL 60514

ŠV. MATO KONFERENCIJA BERČIŪNUOSE

Berčiūnų pušynas šį savaitgalį buvo vėl jaunų akių ir gražių žmonių pilnas. Po labai dosnios ateitininkiškos vasaros — rudeniškoji šv. Mato ateitininkų konferencija ne tik džiaugsmui išsakyti, su draugais susibėgti — padėkai, susikaupimui, naujiems pasiryžimams. Juk beveik visi — besimokantys, tad ruduo naujų darbų, kaskart sunkesnių, dosnus. Panevėžiečiai viliamės, kad Berčiūnų rudeniškoji ateitininkų konferencija taps gražia tradicija: kasmet, rugsėjį, susirinkti po vasaros ir stabtelti naujiems, gilesniems įsipareigojimams. Suvažiavę buvom iš daug kur: Biržų, Utenos, Jonavos moksleiviai, studentai iš Kauno, Vilniaus, Šiaulių ir aišku, patys panevėžiečiai, naujamiestiečiai, berčiūniškiai.

Sukauptos ir prasmingos konferencijos dienos. Svečių paskaitos ne tik lengvam pasiklausymui: Vidas Abraitis — Lietuvos Ateitininkų federacijos pirmininkas, daktaras Kęstutis Girnius — LAF valdybos narys, Petras Plumpa — Vyriausybės patarėjas religijų klausimais. Pripildytos galvos ir širdys tiek minčių, kad kitąkart per pusmetį tiek dvasiai darbo neatrandame. Ir tai liudija, kad ateitininkija, teisingiau būtų, nemaža jaunimo dalelė — skaudžiai ir nemeluotai nori gyventi, nori ir gali. Gyventi ne pykdami, pasiduodami, o tyliai patys pilni šviesos — duodami, dalindami, tvirtai tikėdami ir suvokdami, kad kito kelio nėra ir nebus... Gal jie Lietuvoje ir nelabai dar matomi, bet dvasios žmogaus buvimas gal ir negali būti labai garsus.

LAF pirmininkas V. Abraitis savo kalbėjimą pavadino „Kuriame ateitininkijos viziją". Manau, nebe vizija. Ją jau konkretina sąmoningas jaunų žmonių apsisprendimas, eiti tuo keliu, puikiai žinant to ėjimo kainą... Diskusijos po paskaitos, jaunuolių mintys — apsisprendimas. Nesvarbu, kad mūsų mažai, tai, kas darosi dabar mūsų Lietuvoj, pasauly, tai mūsų skausmas, rūpestis ir buvimas. Artėjam prie antrojo tūkstantmečio ribos. Suglumina. Ką tai reiškia? Didžiulė atsakomybės našta. Nesame vieniši. Turime gyvąjį tikėjimą, gyvąjį Dievą, kuris kiekviename iš mūsų. Kiek Jo tavy, tiek tavyje Šviesos. Ir gyventi dabar, čia, ateitininkų organizacija nėra pati sau. Jeigu kitaip — nebūtų prasmės mūsų buvime. Atsiverti į žmones. Nekeikti, neneigti, nežeminti, o eiti mylint. Be meilės darbas yra nevaisingas. Ir pirmiausia keistis pačiam. Nieko negali būti tavo gyvenime užbaigto, pabaigti... Nuolatinis Šviesos buvimas tavyje, per tavo Meilę, Tikėjimą, Viltį kitiems...

Gražūs gi tie Berčiūnai darosi — džiaugėmės į pietus eidami. Džiaugiamės tikrai, nes virš statomos bažnyčios jau kėlėm pabaigtuvių vainiką!

Rimties valanda klausant dr. Kęstučio Girniaus. Lygiai metai, kai į Amžinybę iškeliavo filosofas, mąstytojas, didelis lietuvis Juozas Girnius.

Gilus, sukauptas Sūnaus kalbėjimas. O gal kalbėjimasis su mumis apie mūsų tautos didžiuosius. Visi jie buvę ateitininkai. Laukiame pasirodant „Naujojo židinio", skirtas jis bus J. Girniaus atminimui. Ačiū garbiajam mūsų svečiui, mums visiems dar kartą tegul lieka lyg testamentiniai Amžinos Atminties Filosofo žodžiai: „Tikiu Lietuvos istorinį amžinumą, nors miršta ir tautos (...) Galima prarasti nepriklausomą valstybę ir vėl ją atkurti. Bet mirusios tautos jau niekas neprikels (...) Todėl tikėti Lietuvos istorinį amžinumą reiškia visomis jėgomis kovoti, kad piktas likimas jos neištiktų".

Degėm Atminties Žvakes visiems išėjusiems ir tai, ko negalima išsakyti žodžiais, išgiedojom...

O vakaras pilnas buvo prisiminimų apie vasarą: stovyklos Berčiūnuose, žygis per šiaurės Lietuvą vysk. K. Paltaroko takais, kelionės į Austriją, Belgiją, Loretą... Ir vėl Kryžių kalnas, manau, įsirėžęs Lietuvos jaunimui nepamirštamai. Ne tik jiems. Mums visiems, lygiai kaip 93-ųjų rugsėjį, matant Šventąjį Tėvą Lietuvos žemėje... Ir visa tai eina per mūsų gyvenimus. Čia, šiandien, Tau, Viešpatie, kiek daug mums duodama!

Kaip visada prikausto dėmesį P. Plumpos kalbėjimas. Kalbėjimas apie Lietuvos padėtį, išeitį, ateitininkijos pašaukimą. Apie tikrąją, skaidriąją katalikybę ir tikrąjį jos šviesoje gyvenimą... Apie mūsų giliąsias žaizdas ir apeigiškumą... Ir apie didžiąją Meilę šiandien. Nėra kito kelio, kad keltųsi Lietuvos dvasia. Ir taip gyventi yra norinčių jaunų žmonių. Kantrybės ir ištvermės žmonėms.

Mes tokie Berčiūnuose savaitgaly buvom. Ir vilties tiek daug, ir šviesos begalinės, ir gerumo neapsakomo. Ir sekmadienį Padėkos valandos Naujamiestyje, Šv. Mato atlaiduose...

Albina Saladūnaitė

Vokietijos ateitininkų šventėje įžodžiui pasiruošę moksleivis Artūras Vilimaitis ir studentas Alain Gromašauskas. Nuotr. M. Šmitienės

Jonas ir Aldona Čingai, dosnūs moksleivių ateitininkų programos vadovo mecenatai iš Los Angeles, CA.

ATĖJO LAIKAS KONKREČIAI PADĖTI

„Atgavus nepriklausomybę atėjo laikas konkrečiai padėti, kad Lietuvos jaunoji karta kuo greičiau pakeistų žmones, užaugusius sovietiniame auklėjime. Tad kartu su žmona norime padėti ateitininkams, kurie turėtų būti pirmose eilėse, grąžinant tėvynei tautinę-katalikišką pasaulėžiūrą ir nukreipiant Lietuvos veidą į vakarietišką pasaulį". Šie skatinantys žodžiai yra iš Jono Čingos laiško Ateitininkų ideologinės komisijos pirmininkui.

Kaip žinia, Ateitininkų ideologinė komisija yra paruošusi ir spaustuvei atidavusi „Moksleivių ateitininkų programos vadovą". Komisijai susidūrus su spausdinimo išlaidomis, talkon atskubėjo Jonas ir Aldona Čingai, tapdami šio „Programos vadovo" mecenatais. Kai dėl susidariusių sąlygų numatytoji išleidimo kaina padidėjo visu aštuoniasdešimt nuošimčių, Jonas Činga, nedvejodamas, pasižadėjo ir tas naujas išlaidas padengti. Tai skatinantis ir uždegantis pavyzdys, su kurio „kaltininkais" norime supažindinti šio dienraščio skaitytojus.

Jonas Činga gimė 1914 m. gruodžio 10 d. Meškalaukio kaime, Joniškėlio valsčiuje, Biržų apskrityje, taigi pačiame Pasaulinio karo sūkuryje. Jo žmona Aldona gimė 1923 m. birželio 1 d. Eržvilko kaime, Tauragės apskrityje. Ji 1943 m. baigė Tauragės mokytojų seminariją. Tais pačiais metais Jonas ir Aldona sukūrė šeimą. Jonas Činga įsijungė į ateitininkus, kai, baigęs Joniškėlio vidurinįją mokyklą, įstojo į Linkuvos gimnazijos penktąją klasę. Mecenatas primena, kad tuo laiku Tautininkų vyriausybė uždraudė ateitininkų veiklą gimnazijose ir norėjo, kad visi pereitų į suvalstybintus skautus. Anot Jono Čingos, „uždrausta veikla visuomet įdomesnė. Susirinkimai slaptai buvo daromi klebonijoje ir privačiuose butuose. Atvažiuodavo studentai iš Kauno pakelti moksleivių nuotaikas. Buvo intriguojantys ir įspūdingi laikai".

1933 metais Jonas Činga įstojo į Žemės ūkio akademiją ir ateitininkų Vytauto klubą, kurio garbės nariai buvo prez. A. Stulginskis ir kun. M. Krupavičius. Mecenatas skaitytojams primena, kad tuo metu ateitininkai, baigę Akademiją, sunkiai gaudavo darbą savo profesijoje, nes žemės ūkio ministerija atsiklausdavo savo partiečių, kiek kas yra paklusnus režimui. Tik prasidėjus Antrajam pasauliniam karui ir sudarius konsolidarinę vyriausybę, šie varžtai kiek atsileido. Todėl Jonas jau galėjo dirbti agronomu, o žmona Aldona mokytojauti pradžios mokykloje iki spalio 1944, kada, su vos dviejų mėnesių dukrele, pasitraukė iš Lietuvos.

Po stovyklinio gyvenimo Vokietijoje, kur Jonas dirbo UNRRA šalpos organizacijoje, Čingų šeima 1948 m. emigravo į Winnipegą, Kanadoje. Čia gimė jų antroji dukra. Turėjo nelengvą įsikūrimą, Jonui dirbant telefono įvedime, Aldonai siuvykloje, o vėliau nuosavoje maisto krautuvėje. Šalia tiesioginio darbo, Jonas dirbo su ateitininkais sendraugiais, su trumpomis pertraukomis būdamas kuopos valdybos pirmininko pareigose. Jis dirbo ir su besitveriančia Lietuvių Bendruomene ir buvo išrinktas Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmosios tarybos nariu iš Manitoba provincijos.

1963 metais persikėlė į Californiją, nes Winnipego šalčiai gerokai įkyrėjo. Los Angeles mieste įsigijo daugiabučius namus, kuriais verčiasi iki šiol. Su pagrindu Čingai džiaugiasi savo atžalynu: „Laimingu sutikimu, abi dukros sukūrė lietuviškas šeimas, turim šešius anūkus. Viena anūkė kelis metus važiuodavo į JAS Dainavos stovyklas ir labai džiaugdavosi Birutės (Bublienės) sumaningu vadovavimu ir draugiškumu". Gyvendami Los Angeles abu Čingai vėl įsijungė į ateitininkus. Jonas daugiausia laiko praleido dirbdamas Lietuvių Bendruomenėje, apylinkės valdybos pirmininko, apygardos nario bei pirmininko pareigose. Vieną kadenciją Jonas buvo LB krašto valdybos narių. Yra Lietuvių fondo komiteto pirmininkas ir įgaliotinis Californijoje.

„Prieš ketverius metus išėjau į visuomeninio darbo pensiją, tačiau dar vis su žmona esame įsitraukę į butnamių tvarkymą, nors jau būtų laikas ir nuo to atsisakyti. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, planavom po metų-kitų grįžt tėvynėn, tačiau pasikeitus režimui mūsų entuziazmas dingo... Dabar mūsų noras pagelbėti Lietuvos jaunimui sukurti geresnes sąlygas vasaros stovyklavimui. Gal išaugs naujoji karta, kuri pastatys Lietuvą į vakarietiškų, kultūringų tautų tarpą. Džiaugėmės, kad veiklieji ateitininkai vyksta Lietuvon uždegti mūsų vizija dar nepažeisto jaunimo. Mes, vyresnieji, jiems linkime sėkmės, o Lietuvai geresnės ateities". Tai žodžiai iš laiško, rašyto Ateitininkų federacijos tarybos pirmininkei Birutei Bublienei. Tie patys Jonas ir Aldona Čingai yra stambūs Berčiūnų stovykos Lietuvoje rėmėjai. Jų ir kitų pastangomis sąlygos vasaros stovyklavimui tikrai pagerėjo ir jau neša norimus vaisius. Finansuodami „Moksleivių ateitininkų programos vadovo" išleidimą, Jonas ir Aldona Čingai dar kartą konkrečiai paremia tautinės-katalikiškos vizijos įgyvendinimą abiejose Atlanto pusėse. Už tai jiems priklauso nuoširdi ateitininkiškojo jaunimo padėka.

Romualdas Kriaučiūnas

VISI KVIEČIAMI VAKARONĖN

Visi kviečiami penktadienį, sausio 12 d., atsilankyti Ateitininkų namų vakaronėje, kurioje bus prisimenami 1991-jų metų sausio 13-sios nakties siaubingi įvykiai Vilniuje. Poetė Julija Švabaitė-Gylienė skaitys savo poeziją, skirtą šiam tragiškam įvykiui. Bus rodoma ir Vytauto Landsbergio, Jr., susukta vaizdajuostė „Baladė Daumantui". Po programos — dalyvių pabendravimas ir kavutė. Vakaronės pradžia — 7:30 val. vak.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $95.00. Foreign countries $110.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	$95.00	$55.00	$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$110.00	$60.00	$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$55.00	$40.00	$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$60.00	$45.00	$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida	$55.00		
Užsakant į užsienį oro paštu	$500.00	$250.000	
Tik šeštadienio laida	$160.00	$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius
Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.
Matteson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
5540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-585-2802
Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penktd. 9 v.r. - 3 v. p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Šeštd. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.
Priima „Medicare Assignment".
Sumokama po vizito.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėt angliškai) tel. 708-422-8260

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šeštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St. Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave. Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus trečd. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.
Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

SURENDER LAL, MD
Specialybė — Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 708-422-7807
Kab. (1-312) 582-0221
Valandos susitarus

Dr. DALIA JODWALIS
DANTŲ GYDYTOJA
3800 Highland Ave., Ste. 201
(skersai gatvės nuo Good Samaritan ligoninės)
Downers Grove, IL 60515
Tel. 708-960-3113
Valandos susitarus

DR. VILIJA KERELYTĖ
Chiropraktinis gydymas, sveikos mitybos pritaikymas ir akupunktūra
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

ILLINOIS PAIN TREATMENT INSTITUTE
Skausmo gydymo specialistai
JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Chicago 312-726-4200
Elgin 708-622-1212
McHenry 815-344-5000, ext 6506

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.: antr. 2-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šeštd. pagal susitarimą
Kabineto tel. 312-776-2880
Namų tel. 708-448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

SUNG L. CHOU, M.D.
Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS PHYSICIANS PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai

+ + + + + + + + + + +

HOLY CROSS FAMILY MEDICAL CENTER
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

Dr. V. J. VASAITIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

EVERGREEN PARK X-RAY
DR. E. RINGUS RADIOLOGAS
9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500
Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophtalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. KENNETH J. YERKES
DR. BOB DOKHANCHI
Dantų Gydytojai
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St., Chicago, IL
Tel. 312-735-5556
4707 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 708-352-4487

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-361-3772
DR. PETRAS ŽLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirmad ir ketvrtd. 3 v. p.p.—6 v.p.p.
Kitomis dienomis — susitarus

Kab. 312-735-4477
Rez. 708-246-0067 arba 708-246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
15505—127 St.
Lemont, IL 60439
Tel. 815-723-1854
7600 W. College Dr.
Palos Heights, IL 60453
Tel. 708-361-0010

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
ŠEIMOS DAKTARAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
15505 — 127 St., Lemont, IL 60439
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 257-2266

Rimties valandėlė

ŠEIMYNINIO GYVENIMO DORYBĖS

Šventosios Šeimos šventės skaitiniuose Bažnyčia pristato šeimynines dorybes, kaip kelią į išganymą. Laišką Kolosų tikintiesiems šv. Paulius rašė iš kalėjimo, norėdamas nurodyti tikrąjį krikščionišką kelią į išganymą tikintiesiems, kurie žavėjosi slapto mokslo religijomis. Jų pagrindinė klaida buvo manymas, kad tik įvesdintieji į slaptuosius kultus galėjo tikėtis išganymo, kitiems nebuvo vilties. Šv. Paulius tačiau rašo, kad ne slaptų kultų pažinimas, o kasdieniškos šeimyninio gyvenimo dorybės yra kelias į ryšį su Kristumi, kuris veda į išganymą.

Šio sekmadienio ištraukoje (Kol 3:12-21) šv. Paulius tikinčiuosius vadina „Jūs, Dievo išrinktieji", tuo jiems primindamas, kad jau krikštu jie yra tapę „išrinktaisiais", tad jokie kiti kultai nebereikalingi. Tereikia tik įgyvendinti tas malones, kurios jau duotos kiekvienam tikinčiajam per Krikštą: „Apsivilkite nuoširdžiu gailestingumu, gerumu, nuolankumu, romumu ir kantrumu. Būkite vieni kitiems pakantūs ir atleiskite vieni kitiems... kaip Viešpats jums atleido". Ir jis primena, jog pati svarbiausia dorybė, siekiant dvasinio tobulumo, yra meilė, nes be jos ir visos kitos dorybės tampa tik puikybės išraiška. Šv. Paulius moko, kad išganymui reikia ne kažkokių dvasinio nusigalėjimo žygdarbių, bet iš paprastų žmogiškų jausmų plaukiančių dorybių, kurios labiausiai išryškėja darniame, meilės vadovaujamame, šeimyniniame gyvenime.

Žmonėms, kurie manė, kad asmeniško dvasinio gyvenimo išsipildymui būtina ištrūkti iš kasdieninio gyvenimo rutinos, šv. Paulius patarė dar ištikimiau laikytis tradicinių šeimyninio gyvenimo dorybių. Žmonoms, kurios norėjo ieškoti dvasinių aukštybių, pabėgdamos nuo šeimos, jis patarė klausyti savo vyrų. Bet tuo pačiu vyrams, kurie manė, kad jų prigimtis reikalauja jėga dominuoti žmoną, jis patarė žmoną mylėti ir nebūti šiurkštiems.

Šv. Paulius, žinoma, mąstė ir rašė kaip 1-mojo šimtmečio žmogus, darydamas to laikmečio prielaidas apie žmogišką prigimtį ir visuomenės santvarką (pvz., jis vergus mokė: „tobulai klausykite savo žemiškų šeimininkų... iš pagarbos mūsų Viešpačiui" — tais laikais vergystė buvo visame pasaulyje priimta institucija, ir jam net nekilo mintis, kad vergystė galėtų būti panaikinta). Ką jis išmoko, būdamas Kristaus mokiniu, tačiau buvo tai, kad ištikima meilė, pagal Kristaus pavyzdį ir su jo pagalba, kuri laiduoja gailestingumą, nuolankumą, romumą ir kantrumą, kaip tik tame gyvenimo kelyje, kuriuo jau einame, veda į išganymą.

Šiandien Vakarų pasaulio socialinėje, ekonominėje ir politinėje santvarkoje vergystė nebėra normalus gyvenimo luomas. Taip pat žinome, kad geri moterų ir vyrų santykiai yra pagrįsti jau ne vienapusišku klausymu ir įsakymu. Šiandien jau suprantama, kad geras šeimyninis gyvenimas priklauso nuo vyro ir žmonos vienas kito išklausymo, kad ne tik vyras, bet ir žmona turi šeimai svarbios išminties, ir ne tik žmona, bet ir vyras turi svarbią rolę, net ir vaikų auginime. Bet pagrindinis krikščioniškas šeimyninio gyvenimo supratimas, kurio mokė šv. Paulius, to išmokęs iš Kristaus, yra ištikima, nuolanki, abipusė, pasiaukojanti meilė, nesivaikanti naujovių, atskiriančių šeimos narius vieni nuo kitų.

Šv. Paulius moko abipusės pagarbos ir tarp tėvų ir vaikų. Vaikams jis rašo: „Jūs, vaikai, visuose dalykuose klausykite savo tėvų, nes toks klusnumas patinka Viešpačiui". Bet ir tėvai privalo gerbti vaikus: „O jūs, tėvai, neerzinkite savo vaikų, kad jie nepasidarytų baukštūs".

Šeimyninių ryšių palaima išreiškiama ir skaitinyje iš Senojo Testamento Siracido knygos (Sir 3:2-6, 12-14). Čia aukšta dorybė iškeliamas rūpinimasis savo senais tėvais. Naujame prel. A. Rubšio vertime šis pamokymas skamba taip: „Kas gerbia savo tėvą, atsilygina už nuodėmes; kas gerbia savo motiną, kraunasi lobį... ir kai melsis, bus išklausytas".

O šio sekmadienio Evangelijoje (Mato 2:13-15, 19-23) iškeliamas šv. Juozapo klusnumas Dievui ir rūpestis savo šeima, kai angelas jam sapne įsakė su šeima pabėgti nuo Erodo į Egiptą ir Erodui mirus vėl liepė grįžti. Matome, kaip Juozapas, ieškodamas saugios aplinkos šeimai auginti, grįžta jau ne į Betliejų Judėjoje, kurią valdo Erodo sūnus, o į Galilėjos miestą Nazaretą. Ir šv. Juozapo visiško pasišventimo Dievo valiai šeimos tėvo rolėje dėka, Juozapo su Marija sukurtuose namuose Jėzus galėjo išaugti į sveiką, Dievo valią pajėgiantį vykdyti žmogų, kuriame žmonija atpažino įkūnytą Dievą — žmonijos Išganytoją.

Aldona Zailskaitė

Nuotr. **Vytauto Tamulaičio**

TEISINANTIS IR PRISIPAŽĮSTANT

VYTAUTAS VOLERTAS

Išeivijoje esą lietuvių, kurie nemėgsta Lietuvos, — yra tekę išgirsti tokių ir panašių aimanų. Dieve mano, Lietuvos nemėgsta, nemyli, negerbia lietuviai... Negali būti! Kurie jau suskubo nutautėti, jiems Lietuva rūpi tiek pat, kaip Hondurai ar Brazilija. Tai iš kur juose galėtų kilti nemėgimas? Kurie neišmoko lietuviškai kalbėti, bet gerbia savo kilmę šie buvę nutolėliai yra dideli Lietuvos gynėjai, nors juos, tėvų kraštan nuvykusius ir lietuviškai nesusikalbančius, viešuose autobusuose kartais net apmuša. Mat jie nežino, kur bilietą nusipirkti.

O kurie vaikus lietuviškai išaugino? Kurių vaikaičiai lanko lietuviškas mokyklas? Kurie dirbo ir dirba gimto ar tėvų krašto naudai? Kurie nuolat aukojo ir aukoja centą ar kelis centus Lietuvos reikalams? Kodėl šie gali veidmainiauti ir nemėgti Lietuvos? Tai būtų panieka sau pačiam. Tai būtų baisaus žmogaus, psichinio ligonio neapykanta gyvenimui.

Kas mano, kad išeivijoje yra Lietuvos nemėgstančių lietuvių, tasai nemokšiškai maišo dvi skirtingas sąvokas: kraštą ir jo administracijos elgesį. Nemėgsta administracijos, kuri „už nuopelnus tarybų įtvirtinimui" moka trigubai didesnes pensijas kaip „už dešimtmečius, praleistus Sibire". Negerbia prezidento, kuris rinkiminėse kalbose žadėjo nubausti (bent parodymu pirštu) visus genocido vykdytojus, bet kelerių metų laikotarpy dar nei vieno nesurado. Ir net atbulomis keliauja: iš kalėjimo be teismo paleido I. Kučerovą, įtartą dalyvavimu sausio 13-sios žudynėse. Paleido ir perdavė Gudijai. Išgarsėjusioje Maišiagaloje prezidentas pasirašęs kažkokį, paslapty laikomą, susitarimą, kuriuo pažeidęs Lietuvos teises į savą teritoriją. Išeivijoje pakankamai daug lietuvių nemėgsta Lietuvos valdžios, kuri nesirūpina žmogaus, bet tik valdančiųjų interesais. Nemėgsta už Lietuvos įstūmimą tokion gėdingon būklėn, kurioje tik su atsilikusiomis tautomis giminiuojamasi. Beteisiškumas, skurdas, korupcija, biurokratija, egoizmas auga nepažabojami. O dabartinė administracija yra vienpartinė. Tad kokie nors taisinėjimai, korektūros, krypties pasukinėjimai yra neįmanomi, kol pati valdančioji partija neapsispręs. Tai Lietuvos nemėgsta šiandieninė jos valdžia, kuri jaukia žmonių gyvenimą, toleruoja beteisiškumą ir esą pildosi savas kišenes.

Štai kas nemėgsta Lietuvos. Žinoma, jos nemėgsta ir užsispyrę komunistai Lietuvoje bei užsienyje. Nemėgsta — gal nesusiorientuodami — visi tie, kurie Lietuvoje ir išeivijoje padeda dabartinei partijai valdžioje sėdėti. Kam ir kaip jie padės, jei LDDP kada nors nusilps? Ar susigaudys, kad pagalbą partijai galima keisti į pagalbą Lietuvai?

Ir štai, prisipažinsiu, kad ir aš šiandieninės Lietuvos administracijos negerbiu. Ne todėl, kad ji susideda beveik tik iš buvusių komunistų. Juk ir komunistų partijoje laikėsi žmonių su sąžine. Nemėgstu todėl, kad ši administracija neatpažįstamai sužalojo kraštą ir žmones. Kartais net pagalvoju (o tai sunku tikėti), jog valdžia seka kažkieno nurodymus, kuriais siekiama Lietuvą visiškai sunaikinti. Gal tada, desperacijos skatinama, ji vėl pateks Rusijos pažastėn.

Jau prieš dvejus metus ministras pirmininkas ir jo ambasadoriai, esą užsieniuose, kalbėjo apie pasiektą pastovumą ir prasidedančią pažangą. Bet iki dabar „tobulai viskas eina atbulai". Kai didelėje krizėje valdanti partija nerodo pastangų padėti taisyti, ką turime galvoti ir kaip elgtis? Vėl prisipažinsiu — dabartinės valdžios negalėdamas gerbti, visada gelbėčiau tiems, kurie rimtai bandytų ją pašalinti. Ne apie revoliucijas ar perversmus, net ir ne apie priešlaikinius rinkimus kalbu. Ateis laikas naujam Seimui, ateis laikas kitam prezidentui. Tada reikės Lietuvoje stengtis, kad šiandieniniai pavargėliai išsikraustytų iš ten, kur nemokėjo elgtis. Gal ir išeivija mažu trupinėliu ką lems.

Krašto administravimą LDDP kunigaikščiai perėmė sunkiu laiku. Bet jie iš pat pradžių, turtu nepasižyminčiame krašte skubėdami pralobti, nustojo žmonių pasitikėjimo. Netaupė valstybės išlaidų, metėsi į prabangų vakarietiškumą, sviedė milijoną dolerių šen, sviedė kitą ten, steigė bankus ir, gyventojų vargo indėliukus susirinkę, tuos pačius bankus stūmė į bankrotus, bičiuliavosi su įtartinais vertelgomis. Užuot progreso Lietuvoje įsimetė didelio greičio (su greitėjimu!) regresas. Iš vakariečių ateidinėdavo mažesnės ir didesnės pagalbos, bet elgetos krepšiuose veisėsi žiurkės, ėdė viską, kas buvo įdedama, sunaikino ir krepšius. Elgeta neatsigavo, bet įklimpo skolose.

Tiesa, Lietuvoje yra daug pensininkų. Mokslas nemokamas, dauguma studentų gauna stipendijas. Nemokamas ir labai neribotas gydymas. (Dėl voties dvi savaitės ligoninėje!) Išlaidų daug. Bet ir bereikalingų išleidinėjimų daug. (Prezidento lėktuvas; pareigūnų kelionės į užsienius didelėmis grupėmis; ir t.t.) Nebuvo šeimininko, tik buvo pakankamai teisėtų ir neteisėtų grobstytojų.

LDDP turėjo gerą progą parodyti sugebėjimus, gerus norus ir sąžinę. Deja, žiūrime, žiūrime ir šių dorybių nematome. Arba esame akli, arba tas dorybes laiko kažkur paslėpę...

Danutė Bindokienė

Atsisveikinant Senuosius

Paskutines kelias dienas prieš metų pabaigą Amerikos spaudoje staiga pasipila vaizdai, veidai ir įvykiai, turėję didesnės reikšmės politiniame bei visuomeniniame gyvenime praėjusiais metais. Tuose atsiminimų fragmentuose nedaug šviesių akimirkų, ypač šiemet. Beveik atrodo, kad pasaulis galvotrūkčiais rieda į kažkokią beprotišką atomazgą ir skuba iki šio tūkstantmečio pabaigos išbandyti visus žiaurumus, nežmoniškumo, neapykantos apraiškas, keisčiausių moralinių iškrypimų siautulį. Tarytum sekdama žmogaus pavyzdžiu, šiemet ir gamta parodė savo baisiąją galią, ypač vasaros karščių metu (vien Čikagoje nuo karščio mirė daugiau kaip 600 žmonių).

Neigiami praėjusių metų įvaizdžai kone žaibiškai skrieja po visą planetą. Taip mes matėme Ruandoje vykusį tautinių grupių genocidą, sukrečiantį ne tik žiaurumu, bet dar labiau tose skerdynėse aktyviai dalyvavusiais ir mažamečiais vaikais. Panašūs „etniniai valymai" tebesitęsė ir Bosnijoje, kur nekaltų žmonių kančios, o „taikdarių" beviltiškas nuošalumas kėlė pasibaisėjimą bei pasipiktinimą. O įvykiai Čečėnijoje dar skaudžiau įsisiurbė į mūsų, t.y. lietuvių, sąmonę, nes jie akivaizdžiai priminė Rusijos manipuliacijas bei žiaurumus okupacijos metais Lietuvoje.

Fanatikų kulto surežisuotas žmonių apnuodijimas Japonijos požeminių traukinių stotyse, Oklahoma City Amerikoje susprogdintas valdiškasis pastatas, Izraelio premjero Rabin nužudymas, iki begalybės ištęstas O. J. Simpson teismo farsas ir šimtai kitų vaizdų dar kartą nuduria per atmintį lyg danties skausmas ir netrukus išnyks užmaršties „archyvuose".

O vis dėlto metų slinktyje, tarytum šv. Jono vabalėliai tamsią naktį, ne kartą blykstelėjo ir labai pozityvūs reiškiniai, tik jiems galbūt skirta kur kas mažiau dėmesio. Vienas nuostabiausių — erdvėlaivio Galileo šešerių metų kelionės galas, kai jis pagaliau pasiekė mūsų Saulės sistemos didžiūną Jupiterį. Tai nuostabus žmogaus sukurtos technikos stebuklas, palikęs neišdylančią žymę erdvių tyrinėjimo istorijoje. Mums taip pat buvo suteikta proga matyti, ko mirtingojo akis niekuomet nematė — žvaigždės gimimą, kurį nufotografavo ir Žemei persiuntė Hubble teleskopas, skriejantis mūsų planetos orbitoje.

Praėjusią vasarą komunistinėje Kinijoje įvyko svarbus renginys, sutraukęs tūkstančius dalyvių iš viso pasaulio. Tai Jungtinių Tautų ruošta moterų konferencija, sutelkusi dėmesį į skriaudas, rūpesčius, teises, dar daug kur moterims tebegyvenant antraeilės pilietės rolėje. Amerikoje daug reklamos susilaukė gausus juodosios rasės vyrų antplūdis į sostinę Vašingtoną. Nors galbūt jų nebuvo milijonas, kaip reklamuota, bet sąskrydžio metu kalbėta daug pozityvių žodžių, žadėta gražių pažadų, ketinta pakeisti, jeigu ne pasaulį, tai bent savo aplinką. Deja, daugumas pažadų, suvažiavimui pasibaigus, liko Vašingtone su tonomis šiukšlių ir nedaug kas tepasikeitė, kai vyrai grįžo namo.

Norom nenorom kiekvienas tampame savotiškais viso pasaulio piliečiais ir negalime išvengti žinių potvynio, kasdien plūstančio iš visų planetos kampų. Kadaise, rodos, pakako rūpintis savo kaimynyste, parapija, miestu, galbūt akiratį praplečiant į visą apskritį ar valstybę. Dabar jau esame įjungiami į kiekvieną svarbesnį įvykį bet kuriame žemyne ir, tik užmerkę akis, užsikimšę ausis, išmetę televizijos, radijo aparatus, neįsileisdami į savo namus jokios spaudos, galėtume to išvengti.

Tačiau mums vis tiek labiausiai rūpi Lietuva. Kiekviena teigiama ar neigiama žinia mus paveikia labai giliai: džiaugiamės tėvynės laimėjimais, sielojamės nesekmėmis. Deja, pastarųjų kur kas daugiau ir negalime į jas stipriai nereaguoti. Mūsų tautiečių buitiniai vargai, Lietuvos vyriausybės pastangų stoka juos palengvinti; finansinių institucijų nuolatinės krizės; biurokratų sauvalės; tautai nusikaltusių okupacijos metais nepatraukimas atsakomybėn; organizuoto nusikalstamumo klestėjimas ir daug kitų neigiamų reiškinių nustelbia teigiamuosius, kurių — tikime — taip pat netrūksta, tik per mažai dedama pastangų apie juos informuoti užsienio lietuvius.

Naujų metų proga įprasta žvelgti į ateitį, tačiau ji ne nuo mūsų vilčių, ir norų priklauso. Keiskime, ką galime pakeisti; padėkime, kur galime padėti; ne vien linkėkime vieni kitiems vienybės, pakantumo, meilės, bet stenkimės tuos linkėjimus įgyvendinti — pradedant nuo savęs. Tuomet 1996 metai bus laimingi ir be skambių linkėjimų.

APSAUGOK AUKŠČIAUSIAS LIETUVOS NAŠLAIČIUS

Dr. ALBINA PRUNSKIENĖ

Lenkia kitą pirštą, sumušė moterį, reikalavo pinigų. Trečią — nutvėrę berniuką, surišo kojas, norėjo pakabinti ant medžio. Ketvirtą — kaimyną subadė peiliais.

Neužtenka abiejų rankų pirštų išvardyti, ką padarė „Salos valkatos"... Išnaikino žuvis Didžiasalio Agarinės ir Dumblynės ežeruose, Birvėtoje, Erzvėtėlėje, jų gaujos pasiekia gražiąją Kamajėlę, kurioje ne tik tinklais, bet ir elektra žudo visa kas gyva, dar nespėtoje užteršti, labai žuvingoje upėje.

Nėra sodybos, kuri nebūtų nukentėjusi nuo jų — nuo skustagalvių, apskurėlių, susitelkusių į Didžiasalį. Dauguma jų — ką tik atsikėlę iš Vilniaus ar Kauno, ten pardavę butus ir čia nusipirkę už keletą šimtų dolerių. Pavojingi, įžūlūs, turintys lietuviškus pasus, bet daugelis nemokantys lietuviškai. O kam reikalinga lietuvių kalba plėšikams ir vagims? Išmokai dvi frazes: „Atiduok pinigus", „Kur pinigai?", ir pakanka.

— Kas mus apgins, kaip mums gintis?

Šį klausimą girdėjau ne tik Didžiasalyje, bet ir Kėkštuose, Vilėkose, Svirkose, Kurtiškėje, Pečiurkoje... Senesnieji šio krašto gyventojai prisimena, kaip jų seneliai ir tėvai jie gynė lietuvišką spaudą. O vėliau su lenkų okupantais, norėjusiais juos sulenkinti, neleidę žemės lietuviams pirkti. Kovojo su vokiečiais, su bolševikais, geriausi vaikinai išėję į miškus ir čia žuvę, gindami Lietuvą.

— Negi mes leisimės šitiems valkatoms gyvenimą gadinti? — klausia tverečėnai.

Ką jiems atsakyti?

Šį klausimą pateikiau Didžiasalio valstybinės komunalinių paslaugų įmonės direktoriui Arvydui Keturkai.

— Kad aš žinočiau...

Atsidūsta Arvydas, parodydamas savo įmonėje sukrautų karstų kalną. Jis padeda juos palaidoti. Zombius ar valkatas, kurie neturi artimųjų arba jų artimieji į mirusįjį žvelgia su savotišku pavydu, nė negalvodami jų laidoti. O jie miršta kaip lapai. Jauni pačiame jėgų žydėjime susidegina, nusižudo, kitaip praranda gyvybę.

Apskritai Didžiasalis tapo kažkokia neapibūdinama vieta. Čia esanti gamykla per metus dirba tik apie pusantro mėnesio, nes jų produkcijos niekas neperka. 55 butų gyventojai įsiskolinę komunalinių paslaugų įmonei daugiau kaip po vieną tūkstantį litų, 170 butų šeimininkai nesumokėję daugiau kaip po 500 litų.

— Perspektyvų įsidarbinti čia gyvenantiems nėra, — sako A. Keturka.

— Ar nesikreipėte į vyriausybę?

— Kreipiuos dažnai, bet reaguoja mažai. Buvo net Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas su keliais ministrais atvažiavęs. Prižadėjo daug, bet nieko nepadarė...

Arvydas Keturka ieško išeities, dirba, stengiasi, bet ne jo jėgomis kaip nors sutvarkyti Didžiasalio valkatas, kurių ne dešimtys, o šimtai.

Didžiasalio seniūnė Genė Papšienė už galvos susiėmė: ji irgi neįsivaizduoja, kaip sutramdyti į Didžiasalį plūstančius atėjūnus, kaip apsaugoti žmones nuo jų siautimo. Juo labiau, kad daugelis čia atvykstančių neturi jokių dokumentų. Prasigėrę, nieko neturintys švento. Dažniausiai juos atveža naktį, įleidžia į butą ir... gyvenk kaip nori. Nemažai senų žmonių, kurie greitai miršta. Tenka juos laidoti seniūnijos lėšomis. Pečiurkų kapinių kampas skirtas laidoti tiems vargšams. Kauburėlių be užrašų vis gausėja. Pasak Genės Papšienės, nėra sveikatos, kad nereikėtų ko nors laidoti iš Didžiasalio mūrinių namų gyventojų. Kai kurie jų miršta iš bado, ypač senesnieji, nesugebantys išklysti į kaimus elgetauti.

O elgetos slenka keliais takeliais.

— Šita paauglė šiandien jau antrą kartą buvo užėjusi. Matyt, sumaišė, — pasakoja valstietė, rodydama į vieškeliu tolstančią mergaitę.

(Bus daugiau)

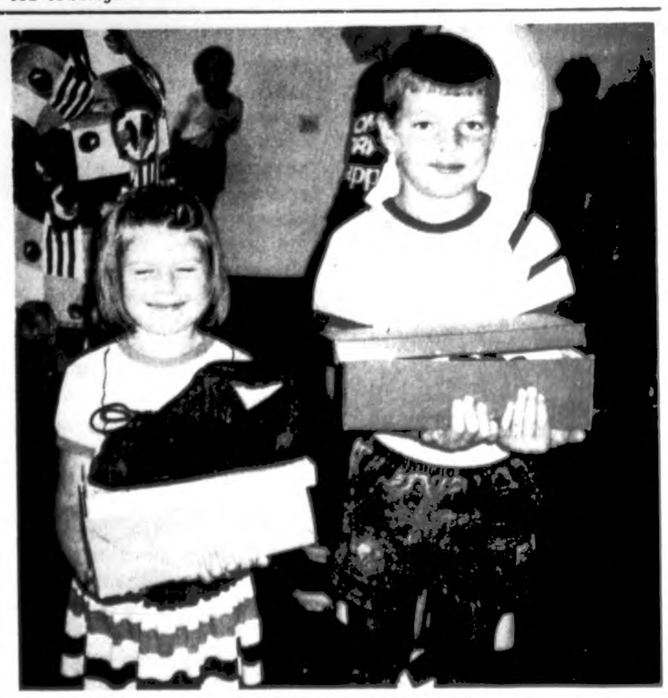

Mano batai buvo du... Broliukas ir sesutė Krinickai Švenčionyse džiaugiasi gavę Lietuvos Našlaičių globos komiteto dovanas.

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ!

Nauji metai – kaip ir gimtadieniai – gali juos mėgti, gali neapkęsti, bet įslenka lyg pasalūnas net pro mažiausią plyšiuką ir pakeičia datą. Ne be reikalo Naujųjų metų simboliu laikomas mažas vaikas – tai tas išdykėlis sujaukia ne vieno gyvenimą (jau nekalbant apie savijautą po vakaro prieš), kol pagaliau, dienoms slenkant, šiek tiek surimtėja, bet tuomet dažniausiai jau būna per vėlu to neklaužados išdaigas pataisyti.

Turbūt ir Naujų metų linkėjimai dėl to atsirado – tarytum koks saugas prieš visas numanomas ir net neįsivaizduojamas bėdas, kurias ateitis gali iškratyti iš savo bedugnio maišo. Linkėjimai, beveik kaip senais laikais Velykų margučiai; juo daugiau susirinksi Naujųjų metų dieną, tuo saugesnis būsi per visus metus. Nors nesėkmės ilgainiui prasialkūniuos pro daugumą tų gerų naujametinių linkėjimų, bet vienas kitas geras žodis vis tiek užsiliks ir suteiks užvėją nuo likimo vėjų.

Prieš šventes gauname daug sveikinimų su linkėjimais: Kalėdoms – linksmybių, tyro džiaugsmo (ar gali džiaugsmas būti „netyras"?), bet Naujiems metams – laimės. Taip ir pagalvoji: o kas gi ta laimė per paukštis? Kaip ją pažinti, jeigu ir ant nosies nusileistų kaip snaigė iš viduržiemio debesų?

Vieniems laimė yra turtas, pinigai, materialinės gėrybės. Bet pinigas – slidus kaip aliejuotas ungurys – ne tik iš kišenės, bet ir iš patikimų bankų moka išslysti (taip ir Lietuvoje nuolat atsitinka).

Kai kas tvirtina, kad vienybė laimę atneša, bet, lietuvių atveju, vienybė tik tada gerai veikia, kai žmogus yra vienas, o kai „du stos, visados mušis dėl valdžios" (pagal A. Gustaitį), ar dėl garbės, ar kieno teisybė, kieno paskutinis žodis, kieno viršus...

O kaip su meile? Ar meilė yra laimės sinonimas? Čia tai jau toks transcendentinis klausimas, į kurį tiksliausiai gali atsakyti filosofai, paaugliai arba pensininko amžiaus orūs ponai, kuriuos aplink savo mažąjį pirštelį apvyniojo „jauna, graži, išsilavinusi ir mokanti virti cepelinus" mergina iš Lietuvos...

Pastaruoju laiku populiariausias Naujų metų linkėjimas yra sveikata: linkime sveikatos!, linkime sveikų metų!, linkime sveikatingumo! Tik čia ir vėl gali pasitaikyti keblumų – o ką beveiks gydytojai, iš ko laikysis ligoninės (jau nekalbant apie laidotuvių direktorius), jei visi „sveiki" linkėjimai išsipildys?

Kai jau pradedi analizuoti linkėjimus (gal čia nauja antropologijos šaka?), visai galva apsvaigsta: ko belinkėsi, vis nebus „politiškai tikslu", o šiais laikais tai labai madinga sąvoka. Vienintelė išeitis: ignoruoti datos pasikeitimo pradžią, o paskui šokti tiesiai į naujus metus lyg į šaltą vandenį ir plaukti pasroviui. Šio patarimo besilaikant, tereikia atsiminti, kad paskutinis 1995 metų skaičius pasikeitė (vis tiek kelias savaites dar klaidas darysime – tai visi supranta ir atleidžia).

Kaip besispardytume, besiožiuotume, ateinančią savaitę mūsų likimas jau bus to išdykusio naujametinio vaikigalio malonėje. Tad prisirinkime geriausių linkėjimų, kad galėtume į tą bernioką jais svaidyti lyg kietomis sniego gniūžtėmis ir apsiginti nuo visokių jo išdaigų. Antra vertus, žinome, kad ir Naujieji metai ilgainiui pasens, bus pakeisti naujesniu modeliu.

Taip žingsnis po žingsnio artėjame prie 2000! Linkime visiems jų ilgainiui sulaukti ir taip pat: sveikų, laimingų, turtingų, meilės sklidinų, vienybės, džiaugsmo kupinų, visų svajonių išsipildymą atnešančių NAUJŲJŲ METŲ!

Plunksna Graužytė
„Spyglių ir dyglių" redaktorė

SIŪLO ĮKURTI NAUJĄ VALSTYBĘ

Rusai vadina Kaliningradu, vokiečiai – Kionigsbergu, lietuviai – Karaliaučiumi, lenkai – Krolewiec... ir visi tvirtina, kad miestas bei jo apylinkių sritis tik jiems priklauso. Čia jau turbūt ir Saliamonas turėtų bėdos išpainioti tokią raizgynę, bet štai š.m. „Lietuvos aide" (sausio 10 d.) pateikiama gera išeitis:

„**Karaliaučius.** Save tokia laikančia jungtinių Rytų Prūsijos žemių vyriausybė siūlo savo Vokietijos ir Rusijos sąjungos variantą – įkurti naują Šiaurės rytų Prūsijos respubliką, į kurią įeitų Estija, Latvija, Lietuva ir Karaliaučiaus kraštas.

Artimo meilė.

Kaip praneša Karaliaučiuje einantis Rusijos karo laivyno dienraštis „Straž Baltiki", „emigracinės vyriausybės" kancleris Horstas Bartcas ir jos užsienio reikalų ministras Rigolfas Hennikas kreipėsi į Karaliaučiaus krašto administraciją, siūlydami tokios respublikos įkūrimo idėją. Laikraštis cituoja Karaliaučiaus krašto administracijos tarnautoją, atsakingą už bendradarbiavimą su Vokietija, Aleksandrą Zacharovą, kuris mano, kad nei Vokietijoje, nei Rusijoje niekas nepalaikys tokios absurdiškos idėjos. Kartu Zacharovas pastebi, kad į Karaliaučiaus kraštą vis dažniau atvyksta radikalių Vokietijos organizacijų nariai, kurių tikslas – sugrąžinti Vokietijai šią teritoriją, prarastą po Antrojo pasaulinio karo".

VARDAS VARDUI NELYGUS

Patirta, kad čikagiškis „Draugas" vienu metu rimtai svarstė savo vardo pakeitimo klausimą. Anksčiau, kai dar Lietuvoje buvo leidžiama „Tiesa", kilo sumanymas „Draugui" ir „Tiesai" pasikeisti vardais: Lietuvos komunistai savo laikraštį būtų daug reikšmingiau pavadinę „Draugu", o Amerikos lietuviai tada būtų leidę „Tiesą".

Tačiau „Tiesos" vadovai niekaip negalėjo apsispręsti, nes Maskvai taip pat labai patiko Brooklyne leidžiamo „Darbininko" proletariškai skambantis pavadinimas. Šio svarstymo pasekmės: patys Lietuvos komunistai sugalvojo savo vardą keisti iš KP į LDDP. („Dirva", 1995.03.30).

„Draugas" ir toliau prie savo, 86-rius metus jau turinčio, vardo pasiliko, o „Tiesa" pagaliau vardą vis dėlto pakeitė. Daug dešimtmečių negalėdama rašyti tikrosios tiesos ir melagingai besislepianti po „Tiesos" – žinoma, komunistinės-vardu, dabar jau vadinasi „Diena" (ar tai reiškia, kad medžiaga šiame dienraštyje nepasikeitė, tik jau nesidangstoma „Tiesos" vardu?)

Patarimas Medžiotojų ir meškeriotojų klubui: reikia žinoti, ką ant meškerės kabliuko užmauti...

AR NEVARVA SEILĖS BESKAITANT?

„Taip švenčia gimtadienius Lietuvos daktarai", ištrauką iš ką tik gauto iš Lietuvos laiško. 1995 metais birželio mėnuo.

„Turėjau paruošti savo draugei 60-metį net 50-čiai žmonių. Tai jau trečiadienio rytą išvažiavom į turgų mėsos. Dabar gerai, kokią nori, tokią gali išsirinkti. Pirkom ir kiaulės pusgalvį, ir jaučio 2 liežuvius, ir šoninės, ir karbonado. Paruošiau tikrai turtingą ir pagal vertinimus skanų maistą. Buvo keturių rūšių silkės, keturios šaltos mišrainės, keturi plaukiantys ant polumiskų karpiai, rūkytos vištos, skilandis, palendvica, galvos vyniotinis, vyniotinis su slyvom, česnaku, žaliom daržovėm ir omletu. Su kiaulės ausytėmis, kepta veršiena, smaigstyta rūkytais lašinukais, įdaryti kiaušiniai su šprotais, kepsnys, vadinamas „Foršmaku", saldi višta su riešutais, razinom ir badjanu. Karštiems buvo eskalopai su tomatų ir grietinės padažu, keptomis bulvėmis, troškintomis morkomis ir žirneliais, salota ir pomidoras. Taip pat prie karšto patiekalo buvo salotos iš žalių daržovių: kopūstų, porų, saldžių pipirų, cukinijos, ridikų, petražolių ir krapų, apšlakstytų alyva. Dar viena priemonė buvo Kauno Muzikiniame Teatre. Užpirko 40-čiai žmonių vietas ir gavome tuščią bufetą savo svečiams. Šios vaišės buvo Klinikų gydytojams, su kuriais ji dirba ginekologiniame skyriuje. Aš buvau bufetininkė, pilsčiau šampaną, likerį, konjaką, kavą, pjausčiau šakotį. Buvau pagaminusi ryžių salotas su krabais ir sudėjus į tuščius eklero pyragaičius. Buvo dar saldainiai ir tortas".

GERAS PATARIMAS

Šiuo metu, ypač vyresniesiems, didžiausias „baubas" yra cholesterolis ir gyvuliniai riebalai. Gydytojai nuolat visiems kala į galvą, kad reikia vengti mėsos, sviesto, kiaušinių, tik kartais žmogui valios pritrūksta, ima ir susigundo skaniu kąsneliu, o po to ir sąžinė graužia, ir baimė kankina, o dar ir gydytojas pamokslą atskaito. Kad būtų lengviau atsispirti riebioms pagundoms, š.m. gegužės mėn. „Pensininkas", skyrelyje „Sumani virėja" duoda gerą patarimą: „Kitais žodžiais tariant: **nuodinkite paukštieną...**" Savaime aišku, jeigu paukštiena bus apnuodyta, niekas jos ir į burną neims.

SPYGLIŠKAI

Sako – trūksta pinigų,
Sako – bankuos jie „išalo",
Sako – mūsų Lietuvoj
Nematyti vargų galo...

Ne visiems tas vargas rodos,
Ne visų vienodos godos,
Kai šampano Alytaus,
Kaip tų grybų po lietaus!

Vyrai gėrė, vyrai gers,
Kol Žemelė apsivers.
Kai Žemelė apsivers,
Vyrai iš baseino gers!

Litai, doleriai, ar kronos, –
Niekas nesuka galvos.
Nes svarbiausia didiems
ponams –
Saugot garbę Lietuvos!

LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ VISIEMS!

BUVO GERI LAIKAI!

Turistas iš Amerikos paklausė sutikto piliečio Lietuvoje apie esamą padėtį ir gavo tokį atsakymą:

– Anais laikais buvo nedarbas, nors niekas nedirbo. Niekas nedirbo, bet visi gavo algą. Visi gavo algą, bet nieko nebuvo galima už tą algą nusipirkti. Nieko negalima už algą nusipirkti, bet kiekvienas ką nors turėjo. Kiekvienas ką nors turėjo, bet visi buvo nepatenkinti. Visi buvo nepatenkinti, bet per rinkimus balsavo už sistemą. Tai bent buvo laikai! O dabar – ką išsirinkom, tą ir turim.

SOVIETINIAI RINKIMAI

Nors Sovietų Sąjunga jau po velėna, bet, artėjant Seimo ir vėliau prezidento rinkimams Lietuvoje, verta prisiminti sovietinio stiliaus rinkimus.

Tai kada įvyko pirmieji sovietiniai rinkimai?

Kai Dievas prieš Adomą pastatė Ieva ir tarė jam: „Rinkis sau žmoną".

DIDELĖS IR MAŽOS MINTYS

Žuvis per dieną padeda 10,000 kiaušinėlių be jokio triukšmo, o višta padeda tik vieną ir šaukia, kudakuoja, kad net viskas skamba.

Lietuvių patarlė

„Jei nori atrodyti jaunas, bendrauk su senais, važiuok pagyventi į Floridą".

Autorius nežinomas

„Į A. Šleževičiaus kalbą apie gerėjantį gyvenimą galima visą Lietuvą suvynioti".

„Problemų pas mus daug, tik LDDP proto neužtenka joms išspręsti".

„LDDP pažadais sotus nebūsi".

„Nėra mažų darbų. Yra tik maži atlyginimai".

Girdėta iš Lietuvos

„Lietuviai alkoholį mėgsta vaizduoti kaip blogybių šaltinį, bet juk degtinė pakelia nuotaiką ir praskaidrina kasdienybę".

Ingrida Bublienė,
„Lietuvių balsas", 1995, nr. 6

„Juk jei barzda būtų buvusi reikalinga, tai ponas Dievas būtų ir Adomą sutvėręs su barzda. Ir jo vaikai būtų gimę su barzdomis... O apie tą Kaune žinomą fenomeną – prisiuvamą barzdą – galima tik tiek pasakyti, kad šis reikalas jau ilgus metus studijuojamas Lituanistikos katedros akademikų. Pagal vėliausius pranešimus, barzdos pradžios dar nesurado, bet prisiūti galėtų bet kada..."

„Dirva", 1994.12.29

„Kalbėdamas mokslo metų pradžioje pirmo kurso klierikams, įgaliotinis ragino juos laikytis vienybės, nesiskaldyti, neieškoti, kurie klierikai yra užsiverbavę. Toks skaldymasis, P. Anilionio žodžiais, esąs žalingas ir valstybei ir Bažnyčiai. Tokių „ekstremistų" inspiruojamu skaldymusi esą piktinasi JAV lietuviai ir jų žurnalas „Akiračiai".

„Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Nr. 72

IŠEIVIAI ŠNEKA SENOVIŠKAI

Iš Lietuvos pasigirsta balsai, kad išeivijos lietuvių kalba – „prieštvaninė" – nei jie vartoja modernius žodžius, nei supranta, kai tėvynainiai moderniai lietuviškai šneka, o kiekviena proga dar paniurna, kad susidūrė su retesniu „lietuvių kalbos" žodžiu. Kaip ir lietuviška patarlė porina: „sensti mokaisi ir kvailas miršti...", tad čia pateikiame kelis „naujo" lietuviško žodyno pavyzdžius – nebūkime nemokšos, kalbėkime moderniai:

„Agilos liūtas ima veikti" („Karys", 1995 m. Nr. 5). Civilinės saugos vadovybė kartu su JAV karinių pajėgų Europoje štabo atstovais aptarė bendrų pratybų planus. Numatomų renginių tema – nelaimės padarinių šalinimas ir humanitarinė pagalba. Kodinis pavadinimas – Agilos liūtas. Pratybų metu bus patikrinta, kaip įvairios valdymo grandys sugeba mobilizuoti valstybės resursus Ignalinos atominės elektrinės galimos avarijos atveju, lokalizuoti bei šalinti avarijos padarinius... Numatyti trys „agilos liūto" etapai..."

„Vaistažolių losjonai, garų vonelės, kaukės valo veidą, sutraukia poras. Losjoną galima pasigaminti iš apynių, ramunėlių, baltosios lelijos ir kt." („Gabija", 1995).

„Į Lietuvos sostinę atvyko Londono Sičio lordas meras Christoferis Walfordas..." („Lietuvos rytas", 1995.03.27).

Jeigu neaišku, ką reiškia retesni lietuviški žodžiai: **agilos, losjonas, sičio** – tai paaiškinsime anglų kalbos pagalba: agilos liūtas – „agile lion"; losjonas – „lotion"; sičio – „city" (kilmininko linksnis. Kas sako, kad anglų kalbos daiktavardžiai nelinksniuojami).

KALBA

Dar kol kas neatsigynėm
Nuo maskoliškos tarmės.
Iš kitos jau pusės puola
Gimtą kalbą už gerklės.

Iš ekranų ir tribūnų,
Iš skelbimų ant tvorų
Veržias, braunasi „perliukai"
Iš sapnuotų Vakarų.

Tverias ofisai, hoteliai.
Šopuos servisas – zer gut!
Sekam, mėgdžiojam pasaulį,
Tik ne mūsiškai, žūtbūt...

Nebemokam pasakyti
Paprasčiausiai kas ir kaip.
Sukam, laužome liežuvį –
Kad gudriau ir kad kitaip.

Tad kuo liksim pasiklydę
Tarp tų žodžių svetimų,
Kai pamiršom šventą tiesą:
Nėr kalbos – nėra namų!

V. Vidmaitis
„Kauno diena"

Ne kiekviena „ponia" rūpinasi suliesėti...

PENSININKŲ MEILĖ

Marquette Parke linksmos dienos,
Kur Seklyčios baltos sienos,
o trečiadieniai žavingi,
Kai visi sueit netingi.

Ir žvalusis ponas Jonas,
Lankos čia, be abejonės.
Taip jis sukas prie merginų,
Jau kone visas pažino...

Nesvarbu, kad žilas plaukas,
Panos, našlės ji vis traukia,
Visoms šypsos ir linkčioja,
Kartais dar pirštu pamoja.

Ir taip kartą atsitiko,
Kad viena rimtai patiko –
Juokės ji, akim viliojo,
Jono širdį sužalojo.

O tada kas Jonui dėjos:
Užmigt naktį negalėjo,
Prieš akis vis Stasės akys,
Lūpos rausvos lyg plaštakės...

Ir nutaikęs vieną dieną,
Pastebėjęs sėdint vieną,
Pakvietė paskirti deitą,
Kur abu galėtų eiti.

Tad abu neilgai laukė,
Sharko restoranan traukė,
Ir jau štai: už stalo sėdi,
Jonas ir jo drauge ledi.

O kalbom nebuvo galo,
Kai širdis visai apsalo,
Laikas jau namo važiuoti,
O paskui... kas gal žinoti...

Taip bekalbant, beflirtuojant,
Dar net namo nevažiuojant,
Žiūri Stasė: kasper cūdai!
Ėmė Jonas ir... užsnūdo...

Apolinaras P. Bagdonas

GARBĖS PILIETIS — BRONIUS NAINYS

„Šioje vietoje 1941.VI.24 kom. nužudyti Linkuvos gimnazistai Ignas Grigaliūnas ir Aleksas Nainys", — byloja kuklus paminklas, prie kurio, šaltą ir vėjuotą 1995 m. lapkričio popietę, maldai suklupo iš Čikagos atvykęs Bronius Nainys. Čia 1941 m. birželio 24 d. Linkuvos komunistai, dar ir šiandien neaišku dėl kokių priežasčių, sugavo keturis gimnazistus: Dabšį (Kalifornijoje gyvenančio R. Dabšio dėdę), Vilutį, Grigaliūną ir Br. Nainio brolį Aleksą, atidavė juos rusų daliniui, kurie, nuvežę juos prie Pakruojaus dvaro, sušaudė. Tėvai sužinojo tik po savaitės, išvažiavę jų ieškoti ir radę vietinių partizanų palaidotus Pakruojaus kapinėse. Kankinių tėvai, Grikpėdžių ūkininkai Lionginas Nainys ir Motiejus Grigaliūnas, sušaudymo vietoje pastatė paminklą su tuo užrašu.

O po 51 metų į Grikpėdžius sugrįžo vienintelis Nainių šeimos palikuonis — Bronius Nainys, dabartinis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Sugrįžo ne tik aplankyti savo brolio ir tėvų kapų, bet ir švęsti savo 75 metų amžiaus sukaktį tarp pakruojiečių ir grikpėdiečių, kurie jį paskelbė pirmuoju Pakruojaus garbės piliečiu. Pakruojaus mįestely Bronių Nainį sutiko rajono merė Marija Šerienė, kiti miestelio ir rajono pareigūnai, fotografai ir korespondentai. Jie lydėjo jį į kapines, kur visi padėjo gėlių prie Nainių giminės kapų ir, pučiant žvarbiam vėjui, krentant lengvom snaigėm, atsidūrė prie buvusios Nainių sodybos. Deja, tos sodybos jau seniai nebėra. Išlikę: prūdas, keletas medžių ir žemė. Išlikusi žemė. Žemė, prisotinta Nainių šeimos darbo prakaitu, džiaugsmo ir skausmo ašaromis. Visgi Bronius Nainys laimingesnis. Poetas Kazys Bradūnas grįžęs į savo gimtinę, išvydo savo tėvų namų vietoje — kolchozo karvides, o juk yra geriau net kiaulides rasti, nei pamatyti savo tėvų buvusiuose namuose gyvenančius stribus.

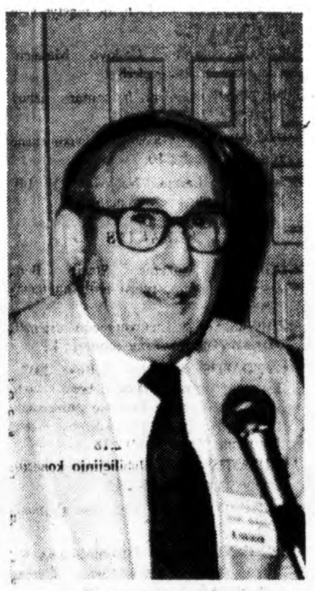

Bronius Nainys.

Nainių sodybos vietoje pastatyta Grikpėdžių mokykla ir joje susirinkę žmonės laukė savo tėviškėno. Pasitiko jį ir lydėjo su maršu folklorinis ansamblis „Linkava", o pilnutėlėje salėje nekantravo susirinkusieji, norėdami pamatyti ir išgirsti. Ne kartą jau jį matė Lietuvos televizijoje, girdėjo kalbant per radiją ar skaitė pasikalbėjimus su juo laikraščiuose, bet šį kartą jis atvyko pasidalinti gyvu žodžiu, vaikystės prisiminimais. Visgi pirmiausia rengėjai išvedė į sceną mokinių ansamblį, kuris jaunatviškai, estradiniu stilium atliktomis dainomis maloniai nuteikė visus susirinkusius.

Pirmiausia apie Br. Nainį kalbėjo jo bendramokslis, dabartinis Seimo narys Jonas Antanaitis. Jis kartu su Br. Nainiu dalyvavo rezistencinėj veikloj, o antru kartu artėjant Raudonajai armijai ir besitraukiant Žemaitijos Vanagus gintis nuo raudonųjų, jų keliai išsiskyrė. Bronius Nainys dalyvavo Sedos kautynėse, vadovaudamas minosvaidininkų būriui ir po to traukėsi į Vakarus, Jonas Antanaitis, atlikdamas kitus tuometinio pogrindžio uždavinius, išvengė tų kautynių, liko Lietuvoje, vėliau buvo areštuotas ir atsidūrė kalėjime. Br. Nainio veiklą Vakaruose, ypač LB, bendrais bruožais, apibūdino Juozas Gaila. Lietuvoje mažai žinoma apie Lietuvių Bendruomenę, bet ji buvo pagrindinė lietuvybės išlaikytoja išeivijoje. Bronius Nainys savo veiklą pradėjo, pirmininkaudamas LB apylinkei, vėliau apygardai, JAV LB krašto valdybai ir pagaliau Pasaulio Lietuvių Bendruomenei. Savo kadencijos metais jis ruošė išeivijos Dainų ir tautinių šokių šventes, Pasaulio lietuvių jaunimo kongresus. Jis buvo sumanytojas ir pradininkas pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumų, kurie dabar tęsiami Lietuvoje. Jo pastangomis JAV LB buvo įjungta į vadinamą Lietuvos laisvinimo darbą, pradėti leisti anglų kalba informaciniai leidiniai apie žmogaus teisių pažeidimus okup. Lietuvoje: „The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania", „Respect my Rights" ir kiti. Australijai pripažinus Lietuvos įjungimą į Sovietų Sąjungą, jo didelių pastangų dėka, tas pripažinimas buvo atšauktas. Būdamas PLB pirmininku jis yra aplankęs LB skyrius visuose kontinentuose. Subyrėjus Sovietų Sąjungai, jis ne tik aplankė Rytuose gyvenančius lietuvius, bet ir įkūrė ten tų kraštų Lietuvių Bendruomenes. Laisvos Lietuvos Seimui, nupilietinus užsienyje gyvenančius lietuvius, jis tol kvaršino galvas Seimo nariams ir prezidentui, kol pastarasis nesudarė specialios komisijos, įnešusios pataisas pilietybės įstatyme. Šiandieną užsienyje, ypač Rytuose gyvenančiam, lietuvui yra žymiai lengviau atgauti Lietuvos pilietybę.

Bronius Nainys pirmosios okupacijos metais netekęs savo brolio, ginklu kovojęs prieš bolševikinį okupantą, stengėsi, kad visos tautos tragedija neliktų užmaršty. Jo suplanuotas „Lietuvos Kovų ir kančių istorijos" knygos yra ruošiamos Lietuvos istorikų. Lietuvos Laisvės kovų archyvo darbuotojams Lietuvoje jis išrūpino PLB valdybos finansinę paramą ir kompiuterinę techniką, kad archyvo leidiniai galėtų būti reguliariai išleidžiami. Nors pats iš profesijos inžinierius, bet jau daugelį metų pats vienas redaguoja „Pasaulio lietuvį", pavertęs jį iš PLB biuletenio į rimtą, reguliariai išeinantį, žurnalą, skirtą užsienio lietuviams, bet taip pat įdomų ir Lietuvoj gyvenantiems. Svarbiausia, kad Broniaus Nainio rašiniai ir kalbos nebuvo tuščiažodžiavimas, jo ir žmonos Bronės namai Čikagoje alsavo lietuviškumu, jo abi dukros sukūrė lietuviškas šeimas ir augina vaikaičius lietuviškoje dvasioje.

Po J. Antanaičio ir J. Gailos žodžių apie Nainių šeimą kalbėjo linkuviečiai, pakruojiečiai ir grikpėdiečiai. Ne vienam ašaras iššaukė kaimynų prisiminimai apie Nainio motinos, išsiilgusios vienintelio likusio gyvo sūnaus, paskutines dienas. Pagerbė pakruojiečiai savo tautai nusipelniusį sūnų, paskelbdami jį savo rajono „Garbės piliečiu", įrašydami pirmuoju į Pakruojaus rajono garbės knygą. Apdovanojo gėlėmis, apjuosė juostomis ir lininiais rankšluosčiais. Visus linksmino ir kartu graudino „Linkavos" folklorinio ansamblio ir Grikpėdžių moksleivių dainos apie tėvynę, tėvų namus, gimtinę. Jautriu žodžiu į susirinkusius prabilo PLB pirm. Bronius Nainys. Jis dėkojo kaimui, iš kurio išsinešė lietuvišką dvasią, auklėjimą, lietuvybės ir tautos supratimą. Jis neapgailestavo neradęs savo gimtųjų namų, nes, anot jo, negali būti didesnio ir prasmingesnio džiaugsmo, kaip vietoj nugriautų tėvų namų matyti gražią mokyklą, iš kurios sklinda lietuvių tautos šviesa ir eis jaunimas į gyvenimą. Savo kalboje jis grįžo ir prie savo žuvusio brolio paminklo. Antrą kartą atėjus sovietams 1944 metų vasarą, vietiniai Pakruojo komunistai, sudarę valsčiaus vykdomąjį komitetą, tą paminklą nugriovė, kryžių nuo viršaus kažkur nutėškė, o kulkosvaidžiu sušaudę įrašą, apatinį akmenį nuvežę į valsčiaus savivaldybės kiemą, numetė ir, tokį žygdarbį švęsdami, per naktį gėrė. Greta skurdžioje grytelėje gyvenantieji Kižai, patys neturtingi žmonės, vidurnaktį paminklą įtempė į savo malkinę, išrausė joje duobę ir, įvertę tenai, apdėjo šiaudais, malkomis. Visą okupacijos laikotarpį, apie 45 metus, ten išlaikė. Komunistai paminklo ieškojo, bet ar jie galėjo įtarti tokius neturtingus darbininkus kaimynus? Nesunku suprasti, kas būtų nutikę tiems žmonėms, jeigu vietos komunistai būtų tai sužinoję. Laisvėjimui prasidėjus, Bronė Kižienė (jos vyras jau buvo miręs(apie saugomą paminklą pranešė vietos sąjūdininkams, kurie, mokytojo Zarakausko vadovaujami, paminklą atstatė, nors tuo laiku, tebeesanti komunistų valdžia originalaus užrašo neleido atkurti. Tik Lietuvai paskelbus nepriklausomybę, akmuo buvo peršlifuotas ir jame iškaltas originalus užrašas, apie komunistų įvykdytą žmogžudystę.

„Šiaulių krašto" laikrašty Janina Vansauskienė gražiai aprašė Broniaus Nainio pagerbimą: „Bronius Nainys kvietė susivienyti ir dirbti Lietuvai". Po viena iš įdėtų nuotraukų, kurioje matomi iškeltomis rankomis susikabinę susirinkusieji, išspausdintas viso pagerbimo nuotaiką išreiškiąs užrašas: „Ir rėmės daina į širdį, ir kėlė dainą aukštyn rankų miškas".

joga

72 partizanų slapti kapai prie Raseinių. Nuotr. Henriko Kudreikio

PARTIZANŲ VADAS PETRAS BALČINAS

HENRIKAS KUDREIKIS

Bevartydamas Žemaitijos miestų ir miestelių laikraštėlius, pastebiu, kad jie dar nepamiršo Lietuvos partizanų. Plungės „Žemaičių saulutėje" Zita Paulauskaitė tęsia seriją straipsnių apie partizanų išdavimus.

Išdavimo auka tapo ir Jungtinės „Kęstučio" apygardos Dariaus rajono rinktinės vadas Petras Balčinas — „Radvila" — „Pušis". Balčinas su ginklu rankose dvyliką metų kovojo už Tėvynę. Jį išdavę žmonės yra gyvi ir vaikšto aukštai iškėlę galvas, lyg jų kraupios paslaptys nebūtų niekam žinomos, rašo ir spausdina savo prisiminimus, kuriuose jie ne agentai, ne išdavikai, o didvyriai.

Petras Balčinas gimė 1919 metais Kvėdarnoje, didelėje, bet neturtingoje šeimoje. Joje augo devyni vaikai. Tėvai nesukrovė savo vaikams jokių turtų, bet įskiepijo meilę Dievui ir Tėvynei. 1946 m. tėvus ištrėmė į Sibirą, kur nelengva žemė priglaudė jų kūnus.

Baigęs šešis skyrius, Petras daug skaitė, domėjosi Lietuvos istorija ir priklausė šaulių sąjungai. Įstojo į Plechavičiaus rinktinę ir į LLS.

Kai 1940 m. bolševikai okupavo Lietuvą, Petras tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Nuo tada ir prasidėjo Petro kančios kelias. Prasidėjus vokiečių-rusų karui, vieno karininko paraginti kareiviai žaibiškai puolė rusų sargybą ir politinius vadovus, skubiai juos nuginklavo ir sušaudė. Patys pasitraukė į miškus. Šiaip taip prasimušė į namus. Į vokiečių dalinius nestojo. Išmoko siuvėjo amato ir gyveno Pagėgių apylinkėje.

Grįžus raudoniesiems okupantams vietiniai aktyvistai atpažino Balčiną ir bandė areštuoti. Balčinas aktyvistą nušovė ir pabėgo. Liko kelias tik į ginkluotą pogrindį. 1944 m. įstojo į LLKS gretas. Kovojo Jungtinėje „Kęstučio" apygardoje, iš karto Algimanto — „Neptūno" rinktinės vado pavaduotoju. Vadovavo 3-čiai ir 4-tai kuopai, kurios kontroliavo Pagramančio — Šilalės ir Tauragės rajonus. 1946 m., žuvus Neptūnui, perėmė „Dariaus" rajono rinktinę ir veikė Rietavo, Šilalės, Šilutės, Veivirženai ir Klaipėdos krašto apylinkėse. Nuolat palaikė ryšius ne tik su „Kęstučio" apygardos vadovybe, bet ir su ginkluotų partizanų pajėgų vadu kpt. Jonu Žemaičiu — „Vytautu".

Rinko medžiagą apie padėtį kaimuose ir tarp gyventojų platino „Kęstučio" apygardos laikraščius „Laisvės varpą" ir „Malda girioje". Taip pat palaikė ryšius su Klaipėdos pedagoginės mokyklos ir Muzikos mokyklos pogrindžiu.

Labiausiai Petro Balčino vadovaujamus partizanus išgarsino 1947 m. birželio 8 d. legendinis žygis į Veivirženus. Miestelio užėmimui „Radvila" ruošėsi rimtai, pasiųsdamas žvalgus ir ryšininkus. Miestely stovėjo stribų ir rusų NKVD daliniai.

Operacijoje dalyvavo apie 30-40 partizanų. Ryšininkams padedant, naktį įsiveržė į Veivirženus, atjungė telefono ryšį, užėmė NKVD būstinę bei kitus valdiškus pastatus. Sunaikino dokumentus. Paryčiui raiti partizanai iškėlę Lietuvos vėliavą, perjojo per miestelį. Sugiedojo Lietuvos himną ir po trijų valandų dainuodami pasitraukė. Tai buvo partizanų triumfo žygis. Žmonės verkė iš džiaugsmo, vaišino ir bučiavo. Stribai ir enkavedistai pasislėpė, nes manė, kad partizanų keli šimtai.

1950 m. Petro partizanai užėmė Andriejavą. Tačiau jėgų santykis vis ėjo partizanų nenaudai. Štabą teko kasdien kilnoti. Du kartus štabą visiškai sunaikino. 1950 m. „Dariaus" rajono „Radvilos" rinktinė patyrė nemaža nuostolių. Agentai pradėjo skverbtis į partizanų eiles. Pasitraukus iš partizanų eilių Žutautui, tuoj bunkeryje žuvo penki partizanai. Žutautas atvedė čekistus į tą patį bunkerį, kuriame jis gyveno.

Balčino vyrams pasisekė išaiškinti agentę Vandą Misiūtę, Priekulės kaimo mokytoją. Partizanų lauko teismas nuteisė ją mirties bausme. Prieš mirtį ji į sąsiuvinį surašė savo išpažintį, labiausiai apgailestaudama išdavusi savo globėją, kunigą Petrą Jasą. Agentės Janės Šaskaitės dėka, nemaža partizanų paėmė gyvų, užnuodytų, verbuotų „važiuoti į užsienį', iš tikrųjų tiesiai į saugumo rūsius. 1952 m. rugsėjo 27 d., Balčinui išvykus į pasitarimą, čekistai sunaikino jo štabą, žuvo štabistai Nariūnaitis ir Ramutis.

1952 m. spalio-gruodžio mėnesį (tiksli data nežinoma) žuvo ir vadas Petras Balčinas. Žuvimo aplinkybės nežinomos. Pranešta, kad žuvo kovoje su stribais, bet yra davinių, kad žudymo aktą atliko „Vilko" būrys, perimtas raudonųjų agentų. Paskutinius „Dariaus" rinktinės kovotojus išdavė „Švitrūnas" ir „Verpetas". Jų pavardės yra žinomos, jie gyvena ramiai ir gauna valstybines pensijas. Paskelbus pavardes, išdavikai eina į teismus ir paprastai bylas laimi.

SIUNTINIAI LAIVU IR AIR CARGO
Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje
Baltarusijoje, Rusijoje ir Ukrainoje
PRISTATOMI TIESIAI Į NAMUS

Mūsų raštinės:
447 S.Correy Ave., St.Pete Beach, FL 33706 Tel.(813)363-7700
52 Feagles Rd., Warwick, NY 10990 Tel.(914)258-5133
639 East 185th Ave., Euclid, OH 44119 Tel.(216)481-0011
Rochester: (716)232-4111
Pittsburgh: (412)481-6222

KUPONAS
SKAITYKITE "DRAUGĄ"
Pateikę šį kuponą ATLANTA IE, INC. ir Jūs gausite nuolaidą siuntiniams laivu į Lietuvą.
$0.50

ATLANTA IMPORT-EXPORT, INC.
2719 West 71 Str. Chicago, IL 60629
(312)434-2121
(800)775-SEND

AMERICAN TRAVEL ABROAD, INC.
5058 S. Archer, Chicago, IL 60632 • Tel.: 312-838-8888

Belmont/Laramie
5150 W. Belmont
Tel. 312-685-2020

North Side
3000 N. Milwaukee
Tel. 312-489-4999

Belmont/Central
5637 W. Belmont
Tel. 312-237-4747

Far North
4801 W. Peterson
Tel. 312-725-9500

OUT OF STATE — 1-(800)-342-5315

ŽIEMOS KAINOS

Ten ir atgal
Vilnius $540
Riga $540
Tallinn $540
Minsk $540

Į vieną pusę
Vilnius $380
Riga $380
Tallinn $380
Minsk $380

American Travel Service
Linkime visiems
Linksmų šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
Švenčių proga mūsų raštinė bus uždaryta:
gruodžio 23-26 d.d.
gruodžio 30 - sausio 1 d., 1996

American Travel Service
9439 S. Kedzie, Evergreen Park, IL 60805-2325
Ph. 708-422-3000 800-422-3190
FAX 708-422-3163

JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos Skyrius
Algirdas Rimas, 1711 Wainwright Dr., Reston, VA 22090
tel. 703) 471-1711

ŽVILGSNIS Į LIETUVOS EKONOMIJĄ

„GYVENIMAS GERĖS, KAD IR KOKIA POLITINĖ JĖGA VALDYTŲ"

Taip teigia Amerikos lietuvis verslininkas Juozas P. Kazickas. Pokalbį su tautiečiu išspausdino „Lietuvos rytas". Pristatant verslininką, dienraštis rašo, kad Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe, Juozas Kazickas įkūrė telekomunikacijos tinklų firmą „Omnitel". Jis yra šios bendrovės valdybos pirmininkas ir laikomas didžiausiu investuotoju į Lietuvos ūkį.

Prognozuodamas gyvenimą Lietuvoje po 5 metų J.P. Kazickas teigė, kad tada lietuviai pradės atostogauti ne tik Palangoje, bet ir prie Viduržemio ar Karibų jūrų. Infliacija tesieks 3-4 proc. per metus. Gamybos didėjimas Lietuvoje gerokai šoktels aukščiau vidutinio rodiklio ir gal net viršys 7 procentus.

J.P. Kazickas sako, kad Lietuvoje pasigendąs pozityvios nuotaikos. „Man atrodo, kad jeigu kas nors pažangaus padaroma, ypač vyriausybės lygiu, tai tarsi atsainiai numojama ranka. Gyvenimo patirtis byloja, kad kai žmogus pastebi tik negatyvius dalykus, ilgainiui pradeda tiesiog specialiai jų ieškoti", sako jis.

Verslininkas pripažįsta, kad Lietuvos ekonomijos plėtra pasirodė esanti sunkesnė negu jis įsivaizdavo. Tačiau J.P. Kazickas sako pastebįs pažangą gyvenime. Lietuvoje vis daugiau automobilių, gerų restoranų, naujų, turtingesnių parduotuvių. Jo nuomone, būtina gerokai pasitempti finansų sferoje, bankininkystėje. „Mes, verslininkai, investuojantys į krašto ūkį stambius pinigus, itin suinteresuoti, kad bankų veikla Lietuvoje nešlubuotų".

Paklaustas apie užsienio lietuvių delsimą investuoti į Lietuvos ūkį, Kazickas sako, kad intelektualinėje sferoje užsienio lietuviai nuveikė daugiau kaip ekonomikoje. Neigiamos įtakos turėjo pilietybės problemos. Kita vertus, „mano kartos išeivija jau dairosi į saulėlydį. Mes grįžtame per vėlai — nebeliko ankstesnės energijos". J.P. Kazickas atkreipė dėmesį, kad išeivija nėra tokia turtinga kaip dažnai įsivaizduojama Lietuvoje. Pasak jo, stambesnių verslininkų yra visai mažai. „Tačiau net ir iš šio nedidelio būrelio į Lietuvos ūkio veiklą įsitraukė gal tik koks tuzinas. Taip atsitiko turbūt todėl, kad verslo žmonės vertino investavimo į Lietuvos ekonomiką galimybes daugiausia finansinės naudos požiūriu, o patriotiniai sumetimai didesnės reikšmės jiems neturėjo. Laikantis tokios nuostatos, Lietuva, palyginti su JAV ar kitomis šalimis, neatrodo labai patrauklus investicijoms kraštas, nes čia itin didelė verslo rizika. Be to, didžiulė infliacija kelia grėsmę, kad sunyks kapitalas".

Kalbėdamas apie savo indėlį į Lietuvos ūkį, Kazickas, be kita ko, sakė, kad tik susigrąžinus Lietuvai nepriklausomybę, nusprendęs kurti komunikacijų bendrovę, nes reikėjo kuo skubiau ištrūkti iš sovietų ryšių tinklo. „Omnitel" tapo pirmąja ryšių bendrove Rytų Europoje, kurioje 100 proc. akcijų yra privačiose rankose. „Jau investavome į ryšių verslą Lietuvoje 25 mln. dolerių. Kitais metais ši suma padidės dar 20 mln.dolerių. Tai kol kas bene didžiausia investicija į Lietuvos ūkį. Nors pradėjome veikti tik prieš pusmetį, bet šiandien mūsų ryšio paslaugomis jau naudojasi 3,500 abonentų. Metų pabaigoje jų skaičius sieks 5,000. Kitąmet tikimės aptarnauti 20,000 abonentų", — sako Juozas P. Kazickas.

KAIP ATGAIVINTI PRAMONĘ

Stasys Poškus, Lietuvos investicinių bendrovių sąjungos prezidentas ir vienos tokios bendrovės, „Invaldos", valdybos pirmininkas, kalbėjo apie pramonės atgaivinimo problemas Lietuvoje. Pasak jo, pirmiausia yra stoka kreditų su normaliom, nedidelėm palūkanom. Kita bėda yra senos įmonių skolos, išimtos su pernelyg aukštomis palūkanomis, kai siautė infliacija. S. Poškus sakė, kad tokios infliacinės skolos varo daug perspektyvių įmonių į bankrotą. Jis mano, kad vyriausybė turėtų nubraukti tokias nesumokėtas skolas ir net už jas įmonėms dar tebeskaičiuojamus delspinigius. Kitaip — įmonės bankrutuos, ir tūkstančiai žmonių liks be darbo.

„Invalda" yra viena iš stambiausių investicinių akcinių bendrovių (tokių Lietuvoje yra apie 200) jungianti apie 22,000 akcininkų. „Invalda" valdo apie 20 įmonių kontrolinius akcinius paketus ir dar maždaug 20 įmonių ir turi tiek akcijų, kad gali daryti įtaką. Bendrovė dirba stabiliai ir moka savo akcininkams 8-10 proc. dividendus.

„VILNIAUS" VIEŠBUTIS NAUJOSE RANKOSE

„Vilniaus" viešbutis, neseniai garsėjęs kaip Georgijaus Dekanidzės (pasak spaudos reportažų, Vilniaus mafijos boso) tvirtove, turi vėl naujus šeimininkus, rašė „Verslo žinios". Lapkričio mėnesį jį nusipirko užsienio kapitalo įmonė „Baltic Fund Hotels". Mindaugas Černiauskas, Lietuvos Prekybos ir pramonės rūmų sąjungos prezidentas, atstovauja šio „Baltic Fund" investicijas Lietuvoje. Jis pasakojo „Verslo žinioms", kad fondo pagrindinį kapitalą sudaro pinigai,tačiau jo vadovai yra kilę iš Irano. Vienas iš investuotojų yra Saudo Arabijos karališkoji šeima. Kalbama, kad per šį fondą plauks gal ir daugiau pinigų iš arabų pasaulio.

Pasak Černiausko, nauji savininkai planuoja paversti „Vilniaus" viešbutį į prestižinį penkių žvaigždžių viešbutį. Šalia jo ketinama įrengti nuomai biurus, kuriuos valdytų Vilniuje kuriamas Pasaulio prekybos centras. Viso planuojama į pastato remontus investuoti apie 20 mln. dolerių.

NEPAVYKO SUOMIŲ PROJEKTAS

„Respublika" pranešė, kad nepavyko suomių investicinis projektas atstatyti „Klaipėdos kartono" fabriką ir jame gaminti aukštos kokybės kartoną. Praėjusį pavasarį trys stambios suomių įmonės buvo pasirašiusios ketinimo protokolą su „Klaipėdos kartonu" investuoti 100 mln. dolerių Klaipėdoje. Jie būtų gavę už tai 60 proc. naujo fabriko akcijų. Projektą rėmė ir Pasaulio bankas, kuris pats norėjo turėti naujosios bendros įmonės 5 proc. akcijų. Tačiau suomiai vėliau perskaičiavo projekto įvertinimą ir nutarė, kad jam pelningai įgyvendinti reikėtų sutelkti dvigubai daugiau pinigų, negu buvo anksčiau numatyta. Kadangi tokių investicijų negalėjo sau leisti, nutarė visai pasitraukti.

„Klaipėdos kartono" generalinis direktorius Arūnas Paslianskas sakė, kad buvo ir kitų priežasčių dėl suomių sprendimo. Padėtis pasaulio celiuliozės ir popieriaus rinkoje pablogėjo — rinka stabilizavosi ir, matyt, greitai ims kristi. Tai naujos investicijos gal greitai neatsipirktų. Be to, pasak A. Pasliansko, suomiai buvo nusivylę, kad Lietuvos įstatymai draudžia užsieniečiams nusipirkti žemės. Taip pat juos baimino įvaizdis, kad Lietuvoje verslininkai tampa organizuoto nusikalstamumo aukomis.

„Klaipėdos kartonas" bandys ieškoti naujų investuotojų.

KOMERCINĖ MEDŽIOKLĖ LIETUVOJE PIGESNĖ

Miškų ūkio ministerija parengė naują kainoraštį, nurodantį, kad žvėrių medžioklė komerciniuose plotuose lietuviui kainuos maždaug dvigubai pigiau, negu užsieniečiui. Tik elnių medžioklės kaina bus vienoda. Komerciniai plotai užima apie 6 proc. visų medžioklės plotų, ir tenai anksčiau medžioti galėjo tik užsieniečiai.

Kainos medžioti komerciniuose plotose yra žymiai didesnės, negu kituose plotuose. Už sumedžiotą nedidelį elnią reikės mokėti 2,600 litų, vidutinį — 4,600 litų, o stambų, kurio ragai sveria per 9 kg., net 22,000 litų. Sumedžioti elnią nekomerciniuose plotuose kainuotų tik 40 litų.

LIETUVIŠKOS DURPĖS EKSPORTO RINKOJE

„Lietuvos rytas" rašė, kad lietuviškos durpės rado didelę paklausą Olandų ir Vokietijos sodininkų bei daržininkų tarpe ir jau kelinti metai jų eksportuojama vis daugiau į vakarų Europą. Kainos nuo 1993 m. buvo padidintos net 4 kartus. Viena iš sėkmingesnių durpių įmonių tai bendroji Lietuvos ir Vokietijos įmonė „Laukėsa — WTL," kuri randasi Tauragės rajone. Tauragiškių durpės perkamos ir kurui vietos rinkoje, nes jos kainuoja 2 kartus pigiau už anglį.

AR ŠIAULIŲ ALUS „IŠPUTOS" Į AIRIJĄ?

Šiaulių alaus darykla „Gubernija" veikia nuo 1786 metų. Lietuvos ūkio ministerija, kuriai priklauso apie 49 proc. „Gubernijos" akcijų, dabar ketina jas parduoti neišvardintoms Airijos ir Panamos investicinėms bendrovėms už 1 mln. dolerių. Sutartis gali būti pasirašyta 1996 m. sausio mėnesį. Šiauliečiai baiminasi, kad šie neaiškūs užsienio investuotojai, galės supirkti ir daugiau akcijų iš jų turinčių alaus įmonių darbuotojų. Užsieniečiai taptų pilnais daryklos savininkais. Šiauliečiai norėtų pasilikti savo tradicinį alų sau.

LIETUVĖS VARTOJA ŠVEDŲ KOSMETIKĄ

„Verslo žinios" rašė apie didelį Lietuvos rinkoje švedų kosmetikos įmonės „Oriflame" pasisekimą. Ši firma pradėjo platinti savo kosmetikos produktus Lietuvoje tiktai birželio mėnesį, parduodama savo produktus ne krautuvėse, bet tik per platintojus. Per 6 mėnesius firma padidino savo platintojų tinklą iki 6,200. Jau rugpjūčio mėnesį „Oriflame" kosmetikos Lietuvoje buvo parduodama daugiau nei Bulgarijoje, kurioje beveik 3 kartus daugiau gyventojų ir kur ši kosmetika platinama nuo 1994 m. Lietuvos moterims dabar yra parduodama daugiau kaip 200 pavadinimų dekoratyvinės ir odos priežiūros kosmetikos.

„Oriflame" firmai Lietuvoje vadovauja iš Argentinos kilusi Amerikos lietuvė Eva Valentinas. Prieš įsijungiant į kosmetikos verslą, ji vykdė aukštas bankininkystės pareigas „Hermis" banke Vilniuje.

ZOKNIAI LAUKIA MODERNIZAVIMO

Lapkričio pradžioje Šiauliuose su darbo vizitu lankėsi „Philips" firmos atstovai, Olandijos aerodromų konsultacinės bendrovės „Naco" specialistai. Jie pristatė šiauliečiams Zoknių aerodromo statinių projektus.

Kaip rašo „Lietuvos aidas", „Philips" nuomone, pirmiausia reikia pastatyti skrydžių valdymo bokštą, svarbiausius pastatus, nutiesti kelius, įrengti elektros energijos perdavimo sistemą ir t.t. Tik po to „Philips" galės įrengti elektroninę įrangą, pastatyti peronus, kitus didelius pastatus. Pastatų išdėstymo vietos ir perspektyva aerodromo plėtros plane numatyta dvidešimčiai metų.

Šiauliuose suderintas visų aerodrome modernizavime dalyvaujančių partnerių darbų grafikas. Pasak Zoknių aerodromo direktoriaus Zigmo Zdzichausko, viskas turėtų vykti sklandžiai. Yra tik vienas neaiškumas — ar bus skirta aerodromą modernizuoti 20 mln litų iš valstybės biudžeto. Be pinigų iš valstybės biudžeto Zoknių aerodromo modernizavimo projektas gali būti ir neįgyvendintas.

Premjeras A. Šleževičius spaudos konferencijoje lapkričio 9 d. teigė, kad valstybės biudžete numatytos lėšos modernizuoti Zoknius.

Šiauliuose lankėsi ir steigiamos bendros Lietuvos ir JAV lėktuvų remonto įmonės partneriai iš JAV — „Baltic International USA", „McCliere" ir USAir" atstovai. JAV bendrovė „McClier" siūlo Zoknių aerodrome pastatyti naujas patalpas tvirtina, kad aerodrome likę seni sovietiniai pastatai šiam tikslui yra per maži.

Šiaulių miesto meras Alfredas Lankauskas BNS korespondentui sakė, kad bendra lėktuvų remonto įmonė praktiškai pradės veikti kitų metų pradžioje.

• **Kauno bendrovėje** „Endoktrininiai preparatai" pradėtas gaminti naujo tipo insulinas. Jis gaminamas iš kiaulės kasos liaukų pagal technologiją, pirktą iš Rusijos. Vaistą išbandė ir teigiamai įvertino Ukrainos medikai. Lietuvos klinikose insulinas bus bandomas iki Naujų metų. Insulinas yra švaresnis už anksčiau gamintą ir turi mažesnį neigiamą pašalinį poveikį. Jo kaina yra kelis kartus žemesnė už analogiškus vaistus, rašo „Lietuvos rytas".

Rima Jakutytė

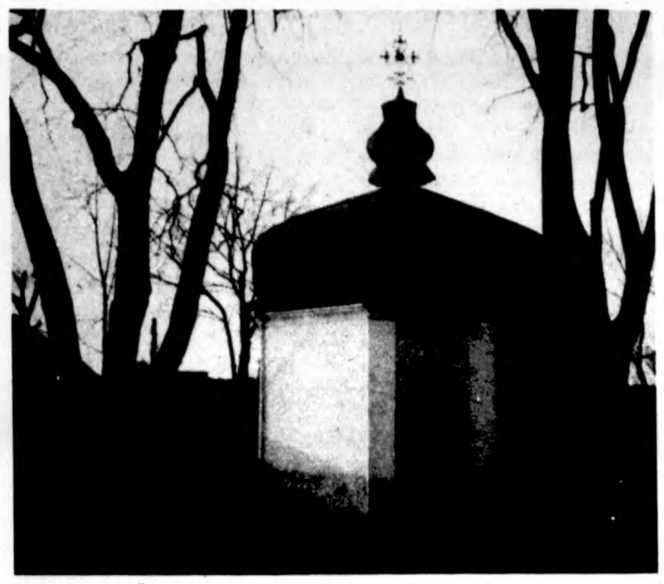

Vilniuje: prie Šv. Petro ir Povilo bažnyčios.

Nuotr. **Liūdos Rugienienės**

Dengiami stogai, kalamas „siding", atliekami cemento, „plumbing" bei kt. namų vidaus ir išorės remonto darbai. **Skambinti Sigitui: 312-767-1929**

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 312-581-8500
• Lietuviška duona ir raguoliai
• Vestuviniai ir įvairūs tortai
• Lietuviškas maistas—"catered"
• Siunčiame mūsų produktus UPS
Atidaryta 7 dienas savaitėje

KAVINĖ
350 N. Clark, Chicago, Il 60610
Tel. 312-644-7750
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre
Savaitgalį uždaryta

HAPPY NEW YEAR

Happy New Year To All Our Customers From **CRAWFORD SAUSAGE CO., INC.** **2310 S. Pulaski, Chicago, IL 60623** **312-277-3095** "Everyday Fresh As A Daisy"

Happy New Year To All From **DIXIE BILLIARD EQUIP. & SUPPLIES** **15407 S. Cicero** **Oak Forest, IL 60452** **708-687-0144**

Happy New Year To All Our Customers From **LAWN LANES** **6750 S. Pulaski, Chicago, IL 60629** **312-582-2525** Open All Day & On New Year's Day Also

Happy New Year To All From **LOYAL CASKET CO.** **134 S. California** **Chicago, IL 60612** **312-722-4065**

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OAK LAWN REALTY
6253 W. 95 St.
Oak Lawn, IL 60453
BALYS BUDRAITIS
Patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite:
BUDRAIČIUI
Bus. 708-499-7000 Res. 312-778-3971
Fax. 708-499-7006 Pager 312-308-0307

Century 21
ACCENT REALTY, INC.
5265 West 95th Street
Oak Lawn, Illinois 60453
Bus. 708-636-9400
Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS
Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime, mieste ir priemiesčiuose.

Century 21
OLSICK & CO., INC.
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
*Nekilnojamo turto pirkime ar pardavime
*Čikagos apylinkėse ir priemiesčiuose
Skambinkite:
MARIJA STONIKAS
Realtor ®
Bus. 708.257.7100
Res. 708.969.3732

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J K S CONSTRUCTION
„Shingle" stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. **R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.**

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel.: 312-776-1486

VALOME
KILIMUS, BALDUS, GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

WAGNER
MAŠINOS RAŠTINĖMS
Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš **75** metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS
FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Tel. (312) 581-4111

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS
• Perkant ar parduodant
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• **MLS** kompiuteriuir **FAX** pagalba
• Nuosavybių įkainavimas **veltui**
• Perkame ir parduodame namus
• Apartmentus ir žemę
• Pensininkams nuolaida

Century 21
KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.
DANUTĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer.** Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

FOR RENT

FOR RENT
Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. $355 į mėn. + „security". Tel. **312-779-0410. Kalbėti angliškai.**

HELP WANTED

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms, kompanijonėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti. Kreiptis:
All Care
Employment Agency
Tel. 312-736-7900

RENATA'S DOMESTIC PLACEMENT AGENCY
Positions available: nannies, housekeepers for English speaking women.
Call: 312-286-7267

Ieškoma vid. amžiaus moteris padėti moteriai namų ruošoje ir gyventi kartu. Atskiras kambarys su vonia. Kreiptis:
San Francisco,
tel.415-931-2111, vakarais.
Žinutę galite palikti lietuviškai.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis, ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandos. Antrad. ir trečiad. susikalbėsit lietuviškai.
3314 West 63rd Street
Tel. 776-8998

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS
SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA
2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
312/476-2655 • Fax 312-436-6909

VAIKAI IR NAMAI

Daugumas žmonių galvoja, kad jų namai yra saugūs ir patogūs jiems, jų vaikams ar vaikaičiams. Dažnai jauni tėvai net nepagalvoja, kad jų namai yra pilni pavojų mažiems vaikams. Statistika rodo, kad kasmet Amerikoje daugiau negu 5 milijonai vaikų sunkiai susižeidžia savo namuose. Beveik 3,000 vaikų miršta nelaimėse, atsitikusiose jų namuose.

Kritimai, nudegimai, uždusimai, apsinuodijimai ir prigėrimai yra pagrindinės nelaimių priežastys, įvykstančios namuose ar apie namus. Virtuvės spintelės ir stalčiai gali atrodyti nepavojingi, bet jų turinys gali būti mirtingas, jį sudaro skystos valymo, baltinimo ir vamzdžių užsikimšimo pašalinimo priemonės, peiliai ar kiti aštrūs virtuvės įrankiai. Kelių mėnesių vaikutis nurėplioja po virtuvės kriaukle ir išgeria ten padėtas įvairias valymo priemones, arba kiša į stalčių ranką ir įsipjauna — susižeidžia pirštukus į aštrų peilį, ir panašiai. Todėl labai svarbu jauniems ar belaukiantiems vaikų tėvams, o taip pat dažnai vaikaičius svečiuose turintims seneliams, padaryti namus saugius mažiems vaikams. Patariama visus stalčius ir spinteles užrakinti arba uždaryti taip, kad mažas vaikas jų negalėtų atidaryti. Elektros įjungimo lizdus užkimšti specialiais kimštukais. Paskutiniu laiku Amerikoje namų saugumu vaikams yra tiek daug rūpinamasi, kad net Ophra Winfrey savo vieną televizijos programą tam reikalui paskyrė. Toje programoje kūdikių apsaugos ekspertas kalbėjo apie elektros lizdų kimštukus, jei jie netinkami, gali būti irgi pavojingi — gali būti priežastimi vaiko mirtinų uždusimų. Kalbėjo apie langų uždangalų virvučių pavojingumą — vaikai prie jų priėję gali pasismaugti ar pan. Yra įsteigta net speciali įstaiga — agentūra „Dr. Baby Proofer", kuri ypač rūpinasi vaikų saugumu namuose, inspektuoja, tėvams prašant, juos ir pataria, kaip namus sutvarkyti, padaryti juos saugius mažiems vaikams. Yra net ir parduotuvių, kurios parduoda saugias vaikams namų prekes.

Čia keletas atsargos priemonių ir patarimų, kuriuos duoda vaikų apsaugos specialistai:

Virtuvėje:

Virtuvė su savo įranga, aštriais prietaisais ir nuodingomis valymo medžiagomis, yra viena vaikams pavojingiausių patalpų namuose. Įsigykite velkes — skląsčius stalčiams ir spintelėms, kurios yra žemiau stalo lygio, kad maži vaikai neprieitų prie pavojingų jiems daiktų, esančių juose, ir kad neužsigautų pirštukų, darinėdami stalčius ar varstydami spintelių duris. Apsaugokite šaldytuvo duris, kad vaikai jų neatidarytų ir neprieitų prie indų, uždengtų aliuminine ar plastikos medžiaga, kuri gali vaiką uždusinti. Apsaugokite viryklą — galima gauti specialų uždangalą, kuris apsaugo viryklos šonus ir viršų, kad vaikai nenusidegintų ir neprieitų prie karštų puodų bei orkaičių. Įtaisykite specialius, kuriuos vaikai negali atidaryti, uždarymus ant indų plovimo ir atmatų suspaudimo įrangų. Tai apsaugos vaikus nuo palietimo aštrių dalykų, kurie yra tų įrangų viduje. Apsaugokite elektros jungiklio lizdus, kurie yra žemiau stalo lygio, specialiais kimštukais, kad vaikai negalėtų ištraukti ir įsidėję juos į burną užspringti. Specialistai rekomenduoja slankiojančius su spyruokle elektros lizdų uždengimus, kurių vaikai negali ištraukti, kai įjungi pvz. kavinuką, uždengimas pasistumia į šalį, o kai išjungi, jis slenka atgal.

Padarykite pagalbinius staliukus su ratukais, ant kurių stovi „micro" krosnelė, ar kita kokia virtuvės įranga, nejudomais, nuimant ratukus arba padedant po ratukais guminius bei plastikinius „caster cups". Kitu atveju tokie pagalbiniai staliukai su ratukais gali, vaiko pastumti, apsiversti ar užvažiuoti ant mažo vaiko rankų ar kojų pirštelių. Kai nenaudojate, išjunkite mažus, virtuvėje naudojamus, elektrinius įrengimus. Niekada nepalikite, kad ir trumpam laikui, įjungtos elektrinės įrangos arti virtuvės kriauklės ar kitos vandens nubėgimo vietos. Užskleskite, uždarykite sandėliuko duris, kad vaikai neprieitų prie sunkesnių konservų dėžučių, stiklų ar kitų dūžtančių daiktų.

Vonios kambarys

Šie kambariai, po virtuvės, yra pavojingiausios patalpos vaikams. Daugiausia vaikai susižeidžia, apsidegindami elektriniais plaukų džiovintuvais ir raitytuvais. Vandens šildytuvas turi būti nustatytas tarp 120-125 F laipsnių, kad vaikai nenusiplikytų. Jei jums reikia karštesnio vandens, įsitaisykite karšto vandens termostatą prie vonios čiaupo. Tai duos jums norimo karšto ir šalto vandens mišinį vonios čiaupe ar dušo galvelėje. Uždarykite ar užrakinkite visus stalčius bei spinteles, esančias žemiau stalo aukščio, kad vaikai jų negalėtų atidaryti. Visas kosmetines priemones ir vaistus laikykite ten, kur maži vaikai nepasiekia. „Deodorants", odekolonas, kvepalai ir plaukų plovimo muilai yra nuodingi, jei praryjami. O „potpouri" gali būti užspringimo priežastimi. Laikykite plaukų plovimo muilą ir kitus muilus specialioje lentynėlėje, nepasiekiamoje mažiems vaikams.

Įsitaisykite tualeto dangčio uždarymą, kad maži vaikai nežaistų vandeniu, ar nenuleistų į kanalizaciją brangių dalykų, kaip brangenybės ar laikrodžiai.

Niekada nepalikite plaukų džiovintuvų, ar kitų įrankių įjungtų. Įdėkite guminį kilimėlį į vonią, kad joje nebūtų slidu. Įsitaisykite atitinkamo dydžio guminius čiaupų vonios šonų uždengimus. Tai sumažina susižeidimus, jei krintama.

Visus vaistus laikykite užrakintus spintelėse. Neapsigaukite ir nepasitikėkite „child-resistant" buteliukais, vaikai yra išradingi ir gali juos nesunkiai atidaryti. Ekspertai sako, kad didžiausias procentas namuose atsitinkančių nelaimių vaikams yra atsitiktinis vaistų ar kitų nuodingų medžiagų prarijimas.

Salionėlis ir šeimos kambarys

Šiuose kambariuose yra mažiau pavojų, negu virtuvėje ar vonios kambaryje. Šiuose kambariuose daugiausia vaikai susižeidžia krisdami ar užkliūdami už ko nors. Jei savo namuose laikote ginklą, žiūrėkite, kad šoviniai būtų išimti, o amunicija ir ginklas būtų užrakinti atskirose vietose. Įdėkite į elektros įjungimo lizdus sienose slankiojančias apsaugas. Įdėkite savo VCR į spintelę ar įtaisykite specialų dangtį, kad vaikai neprieitų. Visus dūžtančius daiktus ir papuošimus padėkite taip, kad jų vaikai nepasiektų ar prie jų neprieitų. Sulankstykite elektros laidus, kad jie būtų trumpesni, tuo sumažindami pasismaugimo laidais galimybę, užkliuvimą ar elektra nutrenkimą. Įtaisykite užuolaidų virvelėms kabliukus aukštai sienoje, ar langų rėme ir užkabinkite ant jų visas užuolaidų bei kitų langų dangų patraukimo virveles, kad jos nekabotų tokiame aukštyje, kur vaikai gali lengvai pasiekti. Įtaisykite vartelius visų laiptų viršuje ir apačioje. Įtaisykite vartelius, kurie gali būti pritvirtinti prie sienos ir būtų pakankamai stiprūs, kad, vaikui ant jų užgulus ar atsirėmus, galėtų jo svorį išlaikyti.

Dažnai palyginti pigūs, apdairūs pataisymai ir apsisaugojimai gali padėti išvengti nelaimės, susižeidimo ar net mirties pavojaus. Čia duoti tik keli patarimai ir keli pavyzdžiai. Kiekvienas savo namuos apsižiūrėkite mažų vaikų akimis ir pašalinkite visus pavojingus daiktus, kad išvengtumėte nelaimės ir paskui nereikėtų visą gyvenimą gailėtis.

Naudotasi medžiaga iš „Chicago Tribune" (1995.11.7), „Safe haven" by Victor Panichkul).

Aldona Šmulkštienė ir **Birutė Jasaitienė**

Šeštadienio (š.m. gruodžio 16 d.) Socialinių reikalų tarybos skyriuje belaužant sukeistos straipsnelių antraštės. Atsiprašome Birutę Jasaitienę už klaidą, o skaitytojų prašome savo mintyse antraštes „apmainyti".

„DRAUGO" RĖMĖJAI

Aukos siunčiant laikraščio prenumeratą ir kitomis progomis

25.00 dol. B. Zeikus, Chicago, IL; Adolfas Baliunas, Willowbrook, IL; Vito V. Val, Oak Brook, IL; Eglė Vilutis, Daytona Beach Shrs, FL; Vytenis Damušis, Tinley Park, IL; Laima M. Repeika, Lombard, IL; Leokadija Balys, Cleveland, OH; Petras Petrušaitis, Racine, WI; Richard Klementavicius, Pittsburgh, PA; Nijolė Zdanys, La Grange, IL; Domas Misiulis, Lockport, IL; Bernice Gelezunas, St. Louis, MO; Juozas Šulaitis, St. Petersburg, FL; Juozas Bradūnas, Baltimore, MD; Bronius Arbataitis, Chicago, IL; Edward Radionovas, W. Hartford, CT; Detroito skautija (per Kristiną Karvelienę), Northville, MI; Jonas Asminas, Delray Beach, FL; JAV LB East St. Louis apylinkė (per pirm. Zigmą Grybiną), O'Fallon, IL; Vincas Ankus, Oak Lawn, IL; Jonas Kascukas, Chicago, IL; Eugenijus Kleinas, Quincy, MA; Zina Mackevičienė, LA Habra, CA; Bronius Jurgutis, Wisconsin Dells, WI; Juozas Gelumbauskas, Waterbury, CT; Irena Goddard, Arcadia, CA; Vincas Kulbokas, Cicero, IL; Janina Ivanovas, Cicero, IL; Jonas Indriunas, Roselle, IL; Julius P. Bulota, Littleton, CO; Juozas Ališauskas, Berwyn, IL; Peter Kazlauskas, Lemont, IL; Irena Jasys, Columbus, OH; Janina Žitkus, Chicago, IL; Doma Kaunaitė, Surfside, Fl; Felix Jarašius, St. Pete Beach, FL; Vytautas Mikūnas, Palos Hts., IL; Albina Ripskis, Evergreen Park, IL; V. Juodgudis, Mt.Prospect, IL; Izidorius Radzevičius, Chicago, IL;

21.25 dol. V.P. Vygantas, Dallas, TX;

Kiekviena auka prailgina lietuviško dienraščio, vieninte-lio dar pasilikusio svetimuose kraštuose, gyvybę. Dėkui!

PASKUTINĮ SUDIEV TARIAME ALGIRDUI KARAIČIUI

Algirdas Karaitis.

1995 m. gruodžio 23 d., besiruošiant švęsti Amerikos šventę — Padėkos dieną, staiga iš Union Pier, Michigan, plito netikėta žinia po Union Pier, Čikagą ir net pasiekė Daytona Beach, kad Aukščiausias pasaukė į amžinuosius tėvynės namus Union Pier „Gintaro" vasarvietės savininką, mylimą vyrą, tėvą, senelį, tėvynės ilgesiu visą gyvenimą gyvenusį a.a. Algirdą Karaitį.

Skaudi žinia ne tik mylimai šeimai, bet ir daugeliui lietuvių, gerai pažinojusių šį mielą žmogų, pavyzdingai tvarkiusį ir gražią „Gintaro" vasarvietę.

A.a. Algirdas Karaitis jau anksčiau buvo pergyvenęs nelengvą širdies operaciją, kurią reikėjo pakartoti porą savaičių prieš mirtį. Daktarai teigė, kad operacija pavyko, tačiau neilgai trukus, nelauktai užgeso šio šviesaus žmogaus gyvybė, Padėkos dieną, iš ryto, namuose, „Gintaro" vasarvietėje.

A.a. Algirdas Karaitis gimė 1921 metais kovo 6 d. Kybartuose. Ten praleido vaikystę, baigė pradinius mokslus ir gimnaziją. Rengėsi studijuoti universitete farmaciją, norėjo paveldėti tėvelio profesiją. Deja, rusai okupavo Lietuvą ir pakeitė visus jo planus.

1944 m. spalio 8 d. paliko tėvynę ir drauge su tūkstančiais tėvynainių išėjo į tremtį pačioje savo jaunystėje. Karui pasibaigus, apsigyveno tremtinių stovykloje Ingolstate, kur, įsikūrus gimnazijai, buvo pakviestas dėstyti fizinį auklėjimą ir matematiką. Emigracijai prasidėjus, dirbo emigracijos įstaigoje. 1949 m. sukūrė šeimą, vesdamas Viktoriją Morkūnaitę, su kuria išgyveno 45-rius metus. Šeimos laimę praturtino sūnus Gintaras ir dukra Aušrinė. Į JAV Karaičių šeima atvyko 1950 m. Apsigyveno Čikagoje. Kiek prasigyvenę, įsigijo maisto parduotuvę, o vėliau, 1960 metais, nusipirko didelę, gražią, Union Pier, ant Michigano ežero kranto, vasarvietę, kurią pavadino „Gintaro" vardu.

Karaičių šeima džiaugėsi gyvenimu, verslo sėkmingumu, išmokslino dukrą Aušrinę, sūnų Gintarą, džiaugėsi ir būriu gražių vaikaičių. O kas nežino „Gintaro" vasarvietės! Joje metų metais yra vasarotojų daug lietuvių. Jauki, maloni vieta, amžinai ošiantis Michigan ežeras gaivino ne vieną poilsiautoją. Karaičiai sudarė sąlygas vasarotojų pamaldoms, vakarais liepsnojo laužai su įdomiomis programomis mažiesiems ir suaugusiems vasarotojams. „Gintaro" vasarvietės vardas skambėjo plačiose apylinkėse ir tolimuose miestuose, iš kurių žmonės atvykdavo praleisti savo atostogas. A.a. Algirdas Karaitis buvo išskirtina asmenybė — tylus, tolerantiškas, bet viskuo besidomintis, skaitantis plačią lietuvišką spaudą, o paskutiniaisiais metais ir Lietuvos. Malonus pašnekovas, jam visą gyvenimą rūpėjo Lietuvos likimas, jos ilgėjosi, ir savo pokalbiuose nuolat prisimindavo tėvynės okupacijos ir dabartinės Lietuvos rūpesčius, bėdas. Turėjo savo nuomonę apie Lietuvos gyvenimą, kartais kritišku, bet ramiu, pagarbiu žodžiu vertindavo išeivijos lietuvių veiklą. Neteko girdėti jo pikto žodžio mūsų veikėjams, o sielodavosi, jeigu kildavo nesėkmės.

A.a. Algirdas Karaitis rūpinosi išeivijos ir Lietuvos lietuvių veikla, ją vispusiškai, gausiomis aukomis rėmė, ypač Lietuvių fondą, Lietuvių Bendruomenę, BALFĄ ir daugelį kitų. Jo aukos neužmiršo spaudos, radijo ir kitų lietuviškų reikalų. Bet niekada tuo nesigyrė, nesididžiavo. Jį lydėjo ramumas, kuklumas, jautrumas, toks jis ir į Amžiną tėvynę išėjo, palikdamas žmoną Viktoriją, sūnų Gintarą, dukrą Aušrinę, vaikaičių būrį, svaines ir daug, daug mielų draugų, kurie ji ilgai, ilgai minės.

Šalia viso to, jis dirbo savo LB apylinkėje, valdyboje, pirmininkavo, buvo vienas Union Pier lietuvių draugijos kūrėjų, jai vadovavo.

Tarytum staiga užgeso „Gintaro" vasarvietėje šviečęs šviesus žiburys. Nebesutiksime jo, priimant svečius, sportuojant teniso aikštelėje, nebematysime vakarais šnekučiuojantis su svečiais, o ypač pasiges jo mylėta šeima, kuriai jis skyrė visą savo gyvenimą.

Jurgis Janušaitis

LVV globojami vaikai, motinos ir tėvai kartu su savanoriais džiaugiasi dosniuoju Kalėdų seneliu G. ir J. Liautaud pernai suruoštoje Kalėdinėje eglutėje.

Mūsų visų mylimai

A.†A.

DOMUTEI KAUNAITEI

netikėtai, staigiai mirus, skausme giliai liūdinčią sesutę JOANĄ nuoširdžiai užjaučiame.

O. Alekniene	*A. Mockus*
L. E. Andriai	*V. Norvaišienė*
J. Antanaitienė	*A. B. Paulaičiai*
J. Aušra	*B. Popeliučka*
H. R. Bacunai	*K. S. Radvilai*
A. M. Bajerčiai	*V. R. Ramūnai*
V. O. Bražiai	*S. D. Rukšos*
B. A. Elsbergai	*B. S. Sakalai*
J. Gruzdas	*B. O. Sergaučiai*
P. M. Jakaičiai	*P. Skikūnas*
S. J. Jazbučiai	*G. Stapulionienė*
I. V. Jokšai	*I. Stongvilaitė*
O. Juodikienė	*A. Šatienė*
L. Karpavičienė	*K. Šeputa*
K. K. Kodačiai	*A. I. Šimkai*
E. G. Kuchalskiai	*V. Šukienė*
J. J. Kučinskai	*A. R. Vainos*
D. Liaugminienė	*V. S. Valukai*
K. M. Linkai	*A. E. Zigmantai*

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.
Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID
FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME
BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS
FUNERAL DIRECTORS
PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS
MARQUETTE PARK 2533 W. 71 ST.
CICERO 5940 W. 35 ST.
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK 16600 S. OAK PARK AVE.
ALL PHONES
CHICAGO **1-312-476-2345**
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas) Tel. 1-800-994-7600

KAIRYS BALTIC EXPEDITING
Greitai ir garantuotai pristato dolerius gavėjui į rankas, atsiunčia Jums pasirašytą pakvitavimą.
4% iki $2,000.00 — 3% virš $2,000.00

Siunčiama suma $ _____
Paslaugos 4 ar 3% $ _____
Pristatymas į rankas $ _____ 12.00
VISO $ _____

Siuntėjas_____ Gavėjas _____
_____ _____
_____ _____
Tel. _____ Tel. _____

Pašto perlaidas (m/o) arba asmeniškus čekius siųskite:
Genei-Vytui Kairiams, 517 Fruitland Rd. Stoney Creek, Ont., CanadaL8E 5A6 tel. 905-643-3334.
*Pristatome Lietuvoje sudarytus maisto paketus.
*Mes galime palydėti Jus važuojant į Lietuvą apsigyventi arba tik lankytis.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

1991 metų sausio 13-sios nakties siaubingi įvykiai Vilniuje bus prisimenami Ateitininkų namų vakaronėje penktadienį, sausio 12 d., 7:30 val. vak. Poetė Julija Švabaitė-Gylienė skaitys savo šiems įvykiams skirtą poeziją. Bus rodoma ir Vytauto Landsbergio, Jr., susukta vaizdajuostė „Balade Daumantui". Po programos — dalyvių pabendravimas. Visuomenė kviečiama atsilankyti vakaronėn ir prisiminti mūsų brolių ir sesių ryžtą kovoti dėl Lietuvos Nepriklausomybės ir šias pastangas gynusius savo gyvybių aukomis.

Į Šilutės Švietimo skyriaus centrą Lietuvoje buvo išsiųsta per 600 anglų kalbos ir gramatikos vadovėlių pritaikytų pradžios mokyklai. Knygos buvo paaukotos Riverside Public School District 96, tarpininkaujant mokyklų vadovo pavaduotojo Keith R. Jensen, ir paruoštos persiuntimui dėka keletos Riverside, IL gyvenančių lietuvių šeimų: dr. Mindaugo ir Lidijos Griauzdžių, Juozo ir Danutės Kapačinskų, Sauliaus ir dr. Romos Kuprių, dr. Vyto ir dr. Jolitos Naručių ir dr. Vido ir Marytės Nemickų. Prie šio projekto įgyvendinimo bei persiuntimo išlaidų padengimo prisidėjo A.P.P.L.E., Amerikos Lietuvių Romos Katalikių moterų sąjunga, Amerikos Lietuvių Romos Katalikų federacija, „Saulutė" ir „Mercy Lift".

Dr. Vytautas P. Vygantas iš Dallas, Texas, švenčių proga užsakė knygų „Draugo" knygyne už 105 dol., prašydamas jas pasiųsti kaip kalėdines bei Naujųjų metų dovanas, kartu su sveikinimais, į atskiras vietoves. Tai geras pavyzdys visiems, kai asmuo geriausia dovana laiko lietuvišką knygą ne tik sau, bet ir artimiesiems.

Julija Smilgienė švenčių proga sveikina visus gimines, draugus ir pažįstamus, linkėdama visokeriausios sėkmės ir Dievo palaimos Naujuose metuose. Ji skiria auką Draugo fondui.

Pirmadienį, 1996 metų sausio 1 d. — per Naujus metus — „Draugo" redakcija, administracija ir spaustuvė nedirbs, todėl ir antradienio, sausio 2 d. „Draugas" nebus išleidžiamas (išeis tik trečiadienio, sausio 3 d., laida). Linkime savo skaitytojams, bendradarbiams, rėmėjams, Draugo fondo nariams ir visai lietuviškajai visuomenei — užsienyje bei tėvynėje — laimingų, taikių, vieningų ir sėkmingų 1996-tųjų metų!

Antanui Mikalajūnui į „Draugo" administraciją atsiųstas laiškas iš Vilniaus, prašant persiųsti. Kadangi neturime A. Mikalajūno adreso, jis pats ar jo pažįstami prašomi pranešti, kad atsilieptų. Kreiptis į „Draugo" administraciją.

Stasė Semėnienė (kairėje) ir Lietuvos ambasadoriaus JAV žmona Birutė Eidintienė Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje ambasadoriui dr. Alfonsui Eidintui lankantis Čikagoje, kai jam muziejus įteikė „pasižymėjusio metų žmogaus" žymenį.

x NERINGA restoranas, 2632 W. 71 St., Chicago, tel. 312-476-9027 bus atidarytas N. Metų dieną **8 v.r. iki 8 v.v.** Restorano sav. **Petras Vaicekauskas.**

(sk)

x *TRANSPAK praneša:* „Apie 30% Lietuvos teritorijos sudaro miškai. Kasmet Lietuvoje iškertama apie 4,000,000 kubinių metrų medienos, o pasodinama apie 13,000 ha miško". **Pinigai, siuntiniai** ir **komercinės** siuntos į **Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL, tel. 312-436-7772.**

(sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminaline Teise

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo")
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959** arba **(708) 425-7161.**

(sk)

x „Versmė" — vienintelė radijo laida skirta Lietuvos praeičiai, kiekvieną **šeštadienį 10 v.r. per WNDZ 750 AM** kviečia kartu versti istorinius puslapius, klausant autentiškų įrašų bei amžininkų prisiminimų. Sekmadieniais 10 v.r. 750 AM bangomis siūlome pabendrauti su pramogine laida „Vairu" — žaisminga muzika, spalvingi kultūriniai pranešimai. O darbo dienomis 4 v. p.p. neužmirškite „Piko valandos" — išsamiausio žinių iš Lietuvos šaltinio šiame krašte — per WNDZ 750 AM. **Lithuanian News Radio, PO Box 1161, Oak Park, IL 60304, o red. tel. 700-386-0556.**

(sk)

x Automobilio, namų ir ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L. Insurance Agency, 9439 S. Kedzie Ave., Evergreen Pk., IL 60805-2325. Tel. 708-422-3455.

(sk)

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, IL. **Tel. (312) 476-2882.** Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis.

(sk)

Nepaisant vis populiarėjančių dirbtinių Kalėdų eglučių, dar vis tiek daug žmonių puošia tikras, kvepiančias eglutes ir pušeles. Tačiau po švenčių, jau byrant jų spygliukams, miesto šiukšlių išvežiotojai susiduria su nemažu kiekiu eglučių, kurias turi surinkti ir išvežti. Čikagos miesto meras Richard M. Daley skelbia, kad čikagiečiai vėl galės savo eglutes suvežti į nustatytas vietas, kur jos bus sumaltos ir panaudotos parkuose (ir patys žmonės galės pjuvenas pasiimti, išpilti ant savo darželių). Si programa jau veikia kelinti metai — pernai sumalta daugiau kaip 10,000 eglučių. Šeštadienį, sausio 13 d., nuo 9 val. r. iki 2 val. popiet, eglutes galima nuvežti į net 22 vietas parkuose. Kadangi daugiausia lietuvių gyvena Marquette ir Brighton Parke, jiems arčiausios vietos yra: 6700 S. Kedzie Ave. (Marquette Park), McKinley Park, 2210 W. Pershing Rd., ir galbūt Mt. Greenwood Park, 3721 W. 111 St.

Jau penkeri metai nuo 1991 m. sausio 13 d., kai visus lietuvius sukrėtė žinia apie įvykius prie Vilniaus televizijos bokšto, kad rusų tankai traiškė lietuvius, trokštančius laisvės ir nepriklausomybės. Tos tragiškos ir prasmingos mūsų tautai dienos paminėjimas ruošiamas Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, sausio 14 d., sekmadienį; pradedama 11 val. šv. Mišiomis Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, o vėliau — 12:30 val., salėje bus inž. Valdo Adamkaus paskaita ir kita programa.

x „Saulutė", Lietuvos vaikų globos būrelis, dėkoja už aukas padėti našlaičiams, vaikams su negalia ir daugiavaikėms šeimoms Lietuvoje: Aldona ir Vytas Ždaniai paaukojo maisto, drabužių ir **$100** per „Saulutę" paremti našlę su keturiais vaikais, kurios vienuolikmetės dukros veidas paralyžuotas; Lakštuonė Vėžienė **$20** per Evergreen Bank Matching Gifts program a.a. Jono Gvazdinsko atm.; Arūnas Zailskas **$50;** Lina ir David Hilko **$240** antrų metų parama remiamam našlaičiui; Nijolė Kersnauskaitė **$20;** Inga Šmulkštytė ir Christopher Klose **$100** kaip dovana tėvams Nijolei ir Juliui Šmulkščiams šv. Kalėdų proga; dr. Rasa ir dr. Patrick Mc Carthy **$50.** Labai ačiū! **„Saulutė", 429 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, tel. 708-537-7949. TAX ID # 36-3003339.**

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — tel. (312) 847-7747.**

(sk)

Mėlynųjų krepšių šiukšlių skirstymo sistema Čikagoje yra labai veiksminga, kaip praneša atitinkamos savivaldybės įstaigos. Kai skirstymas buvo pradėtas, gruodžio 4-tosios savaitėje surinkta mieste 70,300 krepšių, o gruodžio 18 d. — jau 140,000. Tikima, kad šis projektas dar labiau įsibėgės ir visi Čikagos gyventojai pradės savo atmatas skirstyti į tris dalis, pavartodami popieriams, plastikai ir metalui bei stiklui mėlynuosius krepšius.

Čikagos Shedd akvariumas, pradedant sausio 2 d., bus dešimčiai dienų uždarytas (paprastai uždaromas tik du kartus per metus — Kalėdų ir Naujųjų metų dieną), kad būtų galima atlikti pagrindinį patalpų valymą ir sutvarkymą. Iki šiol akvariumo švarinimo, dažymo ir taisymo darbai buvo išdėstomi per ilgesnį laiką ir dirbami po įprastinių darbo valandų, bet šį kartą nutarta viską padaryti greitai, įjungiant 200 darbininkų. Akvariumo pastato plotas sudaro 395,000 kvadratinių pėdų, jame yra per 6,500 vandens gyvūnų ir kasmet apsilanko bent 2 milijonai žmonių.

Vyresniųjų lietuvių centro renginių vadovė Elena Sirutienė prašo patikslinti reportaže (gruodžio 28 d.) apie talentų popietę „Seklyčioje" pasitaikiusią klaidą: popietėje pianinu skambino Boleslovas Rašimas, ne B. Radžius.

Dr. Vytenis ir dr. Loreta Grybauskai, Orland Park, IL, siųsdami „Draugo" prenumeratos mokestį, dar pridėjo 100 dol. Puikus pavyzdys lietuviškos šeimos — tie jaunieji daktarai: jie vertina savo tautos žodį ir raštą, o šeimos mažylius moko „čiauškėti" gražia lietuvių kalba. Džiaugiamės jais, nuoširdžiai dėkojame už ne vieną kartą dovanotą auką dienraščiui ir linkime Dievo palaimos ateinančiais metais.

Advokatas Vytenis Lietuvninkas, Chicago, IL, už „Draugo" kalėdines atvirutes ir kalendorių, atsiuntė 200 dol. auką. Jis dosniomis aukomis atsimena jo įstaigos „pašonėje" leidžiamą mūsų laikraštį, įvairiais patarnavimais padėdamas, yra nepamainomas „Draugo" draugas ir rėmėjas. Esame jam labai dėkingi ir linkime sėkmingų ateinančių metų.

Lietuvių filatelistų draugijos narių visuotinis susirinkimas vyks sausio 28 d., sekmadienį, 12 val., Jaunimo centro 110 kambaryje. Susirinkime bus aptariami draugijos jubiliejinių metų parodos reikalai (Filatelistų draugija įsteigta 1946 m. spalio 24 d. Čikagoje, todėl ateinančiais metais švęs 50 m. jubiliejų). Į susirinkimą kviečiami ne tik nariai, bet ir svečiai, besidomintys filatelija.

Grupė talkininkų, gruodžio 9 d. krovusių apie 300 siuntinių į sunkvežimį, kad vargdieniai vaikučiai Lietuvoje turėtų smagesnes šventes. Dovanas surinko ir sunkvežimį parūpino „Saulutė", Lietuvos vaikų globos būrelis (pirm. Indrė Tijūnėlienė). Iš kairės: dr. Patrick McCarthy, D. Subačiūtė, Irena Draugelienė, Paulius Vasiliauskas, Marytė Černiūtė, Bill Sieczkowski, dr. Giedrius Subačius ir Amber Group sunkvežimio vairuotojas. Prie pakrovimo taip pat dirbo Algis Saulius.

Nuotr. **Indrės Tijūnėlienės**

1995 METAI DRAUGO FONDE

Planuojant ateities darbus, visada prasminga žvilgterėti į nueitą kelią, kad tolimesnė kelionė būtų sėkminga. Draugo fondo dvejų metų kelias, atgal pažvelgus, buvo sėkmingas, atnešęs beveik pusę milijono (trūksta $40,000) dolerių kapitalą į vadinamą „Draugo" dienraščio finansinę įgėgainę — Draugo fondą. Vis didėjant „Draugo" spausdinimo ir pašto išlaidoms, bet neaugant iplaukoms, Draugo fondo kapitalo uždarbis jau šiandien reikalingas leidybos lėšų papildymui. Ateityje jis bus dar reikalingesnis, dar svarbesnis.

Iki dabar sutelktas pusės milijono Draugo fondo kapitalas nėra pakankamas dienraščio leidybos ir patobulinimų finansavimui. Su milijono dolerių kapitalo prieaugliu, pagal dabartinę investavimų rinką, parama jau būtų pakankama. Atrodo, kad tą milijoną „Draugo" skaitytojai ir lietuvių visuomenė išeivijoje tikrai yra pajėgi sutelkti.

Draugo fondą įsteigus 1993 metų rudenį, buvo surinkta $70,675. Per 1994 metus buvo sutelkta apie $150,000. Draugo fondo direktorių taryba ir iždininkas 1995 metais tiek pat pastangų dėjo fondo lėšų telkimui, kaip ir 1994 metais, bet rezultatai labai skirtingi. Garbės narių įnašai šiais metais daug prisidėjo prie fondo kapitalo augimo, tačiau buvo sutelkta tik pusė pirmaisiais metais sukaupto kapitalo. Atrodo, kad, kopiant į milijonį „kalną", juo aukščiau, tuo sunkiau. Tad kaip pasieksime viršūnę? Per kiek laiko? O laikas dirba mūsų nenaudai. Per dvejus metus tik vienas trečdalis „Draugo" skaitytojų įsijungė į Draugo fondą nariais ar rėmėjais. O kas atsitiko su kitais dviem trečdaliais, arba 3,600 skaitytojų? Sunku apsispręsti tolimesniam to mūsų vienintelio dienraščio išlaikymo labui? Negi po mūsų — nors ir tvanas? Ar tos nario dvi šimtinės per dvejus metus būtų bent vieną nuvedę į bankrotą? Juk tie 3,600 skaitytojų — Draugo fondo narių, kurių šiandien neturime, Draugo fondą būtų papildę 720,000 dolerių ir fondo kapitalas šiandien jau būtų peržengęs milijono dolerių ribą.

Palydėdami 1995 metus į praeitį, pažvelkime, kodėl buvo pamirštas Draugo fondas, kai kiti mūsų lietuviškos spaudos puoselėtojai, mūsų etninės egzistencijos išlaikytojai atėjo su garbės narių, narių bei rėmėjų įnašais?

Naujus 1996 metus pradėkime rezoliucija, kad visi būsime Draugo fondo nariais. Kad ši rezoliucija nenuskristų ar nesusprogtų, kaip Naujų metų sutikimo balionai, — parašykime čekį Draugo fondui ir jam pasiųskime su naujais linkėjimais.

Dėkodami visiems Draugo fondo garbės nariams, nariams ir rėmėjams už įnašus 1995 metais, ateinančiuose linkime sėkmės, geriausios sveikatos ir ištvermės, toliau kopiant į Draugo fondo milijonį „kalną". **Geriausių 1996 metų!**

Švenčių įnašai fonde

Su 300.- dolerių:
Lithuanian Credit Union „TALKA" (iš viso $800.-), Hamilton, Canada.

Su 200.- dolerių:
Antanas ir Aniceta Januškos (iš viso $650.-), Milton, MA.
Albertas ir Irena Kereliai (iš viso $400.-), Palos Park, IL.
Gintaras ir Kristina Karaičiai (iš viso $400.-), Chicago, IL.

Su 100.- dolerių:
Marija Vaitkus (iš viso $1,100), **garbės narė,** Belleville, IL.
Algis ir Angelė Raulinaičiai (iš viso $500.-), Burbank, CA.
Ina ir Vytautas Užgiriai (iš viso $400.-), Worchester, MA.
Bronius ir Eleonora Paliulioniai (iš viso $300.-), Cicero, IL.

Su 50 dolerių:
Petras ir Auksė Kaufmanai (iš viso $250.-), Annandale, VA.
Jonas ir Izolina Gyliai (iš viso $250.-), Southington, CT.
Julija Smilgienė (iš viso $300.-), Chicago, IL.
Cezaris Surdokas (iš viso $303.-), Baltimore, MD.
Eugenijus ir Regina Šilgaliai, Euclid, OH.
Kleofa Gaižauskienė (iš viso $250.-), St. Pete Beach, FL.
Ilona ir Petras Dapkai (iš viso $500.-), Chicago, IL.

Fondo iždininkas

x Vyresniųjų lietuvių centre, „Seklyčioje", sausio 3 d., trečiadienį, 2 val. popiet, bus linksma muzikos popietė su muz. Algimantu Barniškiu. Apsilankys ir 1996-tieji metai, dar tik pradėję žengti pirmuosius žingsnelius naujais metais. Kaip ir visuomet — bus bendri pietūs. Visi kviečiami ir laukiami. Atvykite!

x Juozas Bacevičius patarnaus namų, apdraudų, „income tax" reikalais. **Casa Blanca R.E., 6529 S. Kedzie, Chicago, IL, tel. 708-403-7334.**

(sk)

x Vanda Prunskienė, remia visus ir aukoja visiems, „Labdaros vakarienės" metu „Seklyčioje" JAV LB Socialinių Reikalų Tarybos darbams paaukojo **$500.** Taryba nuoširdžiai dėkoja už tokią didelę ir taip reikalingą auką!

(sk)

x Mildred C. HELT, Aston PA, globoja našlaitį Lietuvoje. Pratęsdama globą kitiems metams atsiuntė **$150** — metinį globos mokestį. Dėkojame! **„Lietuvos Našlaičių globos" komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL60629.**

(sk)

x Laura Tumosa-Ward, Dublin OH, globoja našlaitį Lietuvoje. Pratęsdama globą ateinantiems metams atsiuntė metinį mokestį — **$150.** Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos" komitetas.

(sk)

x DĖMESIO VIDEO APARATŲ SAVININKAI! Norėdami tikrai kokybiškai išversti video įrašus iš Lietuvoje naudojamos PAL sistemos į amerikietiškąją NTSC ir atvirkščiai, kreipkitės į INTERVIDEO. Mūsų adresas: **INTERVIDEO, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 312-927-9091. Sav. Petras Bernotas.**

(sk)

x Prieš užsisakydami paminklą, aplankykite **St. Casimir Memorials, 3914 W. 111th St.** Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidauta. **Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335.**

(sk.)

x Jei reikia įsigyti vairavimo teises (IL Driver's License), **kreipkitės į Ed Šumaną, tel. 1-708-246-8241. Aš padedu pensininkams.** (sk.)

Lithuanian Mercy Lift puotoje lapkričio 4 d. (iš kairės): Anatolijus Šlutas, Sigutė Tylienė, Aleksas Lauraitis, Birutė Bulotaitė, Birutė Vindašienė, Vena Lauraitienė, V. ir Gražina Ankai. Puota buvo pavadinta „Sveikatos dovana", o jos pelnas skirtas pirkti džiovos vaistams sergantiems Lietuvoje.